

Orde op zaken

Conceptverkiezingsprogramma 2010

ZEKER NU

Samenstelling verkiezingsprogramma commissie

Jan Anthonie Bruijn (voorzitter), Meiny Prins (vice-voorzitter),
Dimitri Gilissen (secretaris), Frans de Graaf (schrijver), Bart Groothuis (schrijver),
Joost van den Akker, Tjeerd van Bekkum, Michel Bezuijen, Sander Dekker, Klaas Dijkhoff, Tjibbe Joustra,
Marco van Kalleveen, Richard Krajicek, Anne-Wil Lucas-Smeerdijk, Raja Moussaoui, Coen van Oostrom,
Dick Sluimers, Tatjana Sormaz, Tamara Venrooy-van Ark, Herna Verhagen

Voorwoord

Den Haag, 9 april 2010

Beste VVD-leden,

Voor u ligt het conceptverkiezingsprogramma 'Orde op zaken' van de VVD. Het programma is geschreven door de verkiezingsprogrammacommissie die op 10 november 2009 door het VVD Hoofdbestuur is ingesteld. De commissie kreeg als opdracht het schrijven van het VVD-verkiezingsprogramma bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. Door de val het kabinet zullen deze verkiezingen plaatsvinden op woensdag 9 juni 2010

Het programma bevat een samenhangend pakket aan maatregelen waarmee de VVD orde op zaken stelt. De prioriteiten van de VVD liggen bij een sterke economie, een veilige samenleving, het beperken van immigratie en het op orde brengen van de overheidsfinanciën. De VVD wil Nederland op deze manier door de crisis loodsen.

Het programma gaat over een Nederland waarin mensen in hun kracht kunnen staan. Een land waar de inzet en talenten van burgers leidend zijn voor de toekomst, waar de overheid ruimte biedt en niet onnodig hindert en waar het veilig en goed wonen is. Daarvoor is een liberale agenda nodig. Zeker nu!

Vaststellen definitieve programma

Op de vaststelling van het definitieve verkiezingsprogramma door de algemene vergadering is de bijzondere besluitvormingsprocedure (artikel 21 HR) van kracht. Dit betekent dat de ledenvergadering van afdelingen en kamercentrales, de partijcommissies en de bijzondere groepen (met uitzondering van de JOVD) amendementen en moties kunnen indienen. De kamercentrales hebben de centrale regie in het bundelen en verzamelen van amendementen en moties. De periode voor het indienen van amendementen en moties loopt van vrijdag 9 april 18.00 uur tot vrijdag 16 april 18.00 uur.

Bij het indienen van amendementen en moties dienen indieners gebruik te maken van de amendementenapplicatie op 'Mijn VVD'. De ingediende amendementen en moties zullen van advies worden voorzien en worden opgenomen in de leeswijzer die op maandag 19 april verschijnt.

De ingediende amendementen en moties worden besproken tijdens de 128e algemene vergadering op zaterdag 24 en zondag 25 april 2010 in Papendal.

Met vriendelijke groet,

Jan Anthonie Bruijn
Voorzitter verkiezingsprogrammacommissie

Ivo Opstelten
Partijvoorzitter

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Orde op zaken, zeker nu!	6
1. Orde op zaken in de economie	10
1.1 Ondernemerschap: dé bron van toekomstige welvaart	11
1.2 Belastingen	12
1.3 Dynamische arbeidsmarkt	13
1.4 Pensioenen	15
1.5 Innovatie	15
1.6 Versterken regio's, clustering en vestigingsbeleid	16
2. Orde op zaken in de samenleving	20
2.1 Onderwijs	20
2.2 Jeugd	22
2.3 Gezondheidszorg	23
2.4 Sport	26
2.5 Cultuur	26
3. Orde op zaken in de leefomgeving	30
3.1 Investeren in mobiliteit	30
3.2 Woningmarkt	31
3.3 Duurzaamheid en energie	32
3.4 Ruimtelijke ordening	33
3.5 Natuur	33
3.6 Agrarische sector	34
3.7 Dierenwelzijn	34
4. Orde op zaken bij de overheid	38
4.1 De overheid	38
4.2 Veiligheid	39
4.3 Integratie	41
4.4 Immigratie	43
4.5 Buitenlandse zaken	45
4.6 Europa	45
4.7 Defensie	46
4.8 Ontwikkelingssamenwerking	47

Orde op zaken stellen, zeker nu!

De afgelopen vier jaar is er een zware hypotheek gelegd op onze toekomst en op die van onze kinderen. De overheidsfinanciën zijn volkomen uit de hand gelopen. Nog afgezien van de wereldwijde economische crisis die ons land het nodige heeft gekost, heeft onze overheid buitensporig veel geld uitgegeven. Als we niet snel orde op zaken stellen, krijgen onnodig veel mensen daarvan de rekening gepresenteerd. Om Nederland weer op de rit te krijgen moeten ondernemers meer kansen krijgen, is beter onderwijs nodig, moet de immigratie van kansarmen stoppen, moeten de files sterk worden teruggedrongen en moet het huishoudboekje van de overheid op orde worden gebracht.

Wij leven in een land waarin veel mogelijk is. Nederland is een mooi en rijk land dat barst van het talent. De VVD ziet voor Nederland dan ook veel kansen en is optimistisch over de toekomst van ons land en zijn bewoners. De VVD staat pal voor de vrijheid van alle Nederlanders die van goede wil zijn. Een ieder die de handen uit de mouwen wil steken en wat wil maken van zijn leven, is bij de VVD aan het goede adres. Wij komen als volkspartij op voor alle mensen in onze samenleving: rijk en arm, allochtoon en autochtoon, man en vrouw, ziek en gezond. Wat ons verbindt is de wil om vooruit te komen en niet bij de pakken neer te zitten. Niet door mensen afhankelijk te maken van de overheid maar door hen te helpen op eigen benen te staan.

Ons land wordt geconfronteerd met een aantal grote problemen, wat vraagt om een stevige aanpak. Mensen voelen zich niet meer veilig op straat. Politieagenten doen hun uiterste best die veiligheid te garanderen maar zijn nu teveel tijd kwijt met administratieve taken. Ook zijn zij met te weinig. Teveel overtredingen blijven bovendien onbestraft en straffen komen niet altijd overeen met ons gevoel van rechtvaardigheid. Daarnaast zijn er de aanhoudende problemen met immigratie en integratie. Allochtonen zijn nog altijd oververtegenwoordigd in werkloosheids- en criminaliteitsstatistieken. Veel mensen bekriipt het gevoel dat de overheid de situatie uit de hand heeft laten lopen.

De VVD is niet alleen glashelder in het benoemen van de problemen die op ons afkomen, wij lossen deze problemen ook op. In de toekomstvisie van de VVD kan dat alleen wanneer de samenleving weer de ruimte krijgt om te ademen. Nederland kan zich geen stilstand veroorloven als wij onze welvaart en ons voorzieningenniveau op peil willen houden.

Een krachtige, kleine staat is een noodzakelijke voorwaarde voor gezonde overheidsfinanciën. De overheid moet zich minder bemoeien met de privélevens van mensen, minder belastingen heffen, meer veiligheid bieden en overtuigend optreden. Dat moet volgens de VVD gebeuren vanuit een duidelijke visie op de toekomst van Nederland. Die visie gaat over verantwoordelijkheid, eerlijkheid en rechtvaardigheid.

In dit verkiezingsprogramma wordt een samenhangend pakket aan maatregelen beschreven waarmee de VVD orde op zaken stelt. De prioriteiten van de VVD liggen bij de economie, onze veiligheid, en integratie en immigratie.

Economie

Voor onze economie is de vraag belangrijk waar wij in de toekomst ons geld mee kunnen verdienen. Landen als Brazilië, India en China hebben de afgelopen decennia een enorme groei doorgemaakt. De verwachting is dat deze landen ook de komende jaren hard zullen groeien. In die internationale concurrentieslag moet ons land het hebben van zijn unieke ligging als toegangspoort naar Europa. Nederland moet zijn functie als ingang en doorvoerroute van Europa verder versterken. De ontwikkeling van de Rotterdamse haven en Schiphol moet daarom ruim baan krijgen. Hetzelfde geldt voor goede verbindingen tussen deze toegangspoorten en belangrijke economische centra, zoals het Ruhrgebied. De VVD wil daarom investeren in betere wegen en beter openbaar vervoer.

Naast onze unieke ligging zal onze economie het in de toekomst ook moeten hebben van onze belangrijkste grondstof: 'kennis'. De VVD wil daarom een goed opgeleide beroepsbevolking. Daarvoor zijn naast goed (vak-)onderwijs ook onderzoek en innovatie van groot belang. De VVD voegt de daad bij het woord en wil jaarlijks tweeënhalf miljard euro extra investeren in de kwaliteit van het onderwijs.

Veiligheid

Aan de onzekerheid over onze veiligheid moet een einde komen. De VVD wil dat kinderen op straat kunnen spelen, en dat ouderen - ook 's avonds - in de wijk kunnen lopen of met de trein kunnen reizen. Criminelen, vandalen en reljeugd moeten van de straat. Bedreigingen en geweld moeten snel en stevig worden bestraft. Daarvoor is het nodig dat de politie op sterkte is en kan ingrijpen. De VVD investeert in 3.500 extra agenten op straat.

Integratie en immigratie

Problemen rondom integratie en immigratie verdwijnen niet vanzelf. De VVD wil immigratie beperken, integratie bevorderen en discriminatie bestrijden. De VVD lost problemen op, maar op een nette manier. Liberalen kijken niet naar geloof maar naar gedrag, niet naar iemands afkomst maar naar zijn toekomst, en niet naar de groep maar naar het individu.

Nog steeds komen er kansarme immigranten ons land binnen. Tegelijkertijd treedt de overheid onvoldoende op bij integratieproblemen en sluit zij de ogen voor het culturele drama dat zich onder onze ogen afspeelt. De voorbije decennia hebben laten zien dat een grote toestroom van kansarme migranten ontwrichtend kan werken op de samenleving. De VVD wil deze toestroom daarom tot nul terugdringen.

Overheidsfinanciën

En dan tenslotte de overheidsfinanciën. Als wij die niet op orde brengen dan komt van de meer dan 16 miljoen ambities die dit land rijk is, weinig terecht. De VVD vindt het onverantwoord om voor de grote financiële problemen de ogen te sluiten of om deze op de lange baan te schuiven. Sinds 2006 zijn de uitgaven van de overheid totaal uit de hand gelopen door verkeerd overheidsbeleid. Nu al betalen wij over onze staatsschuld 22 miljard euro rente per jaar. Als er niet op korte termijn wat verandert zal dit bedrag alleen maar oplopen. De staatsschuld neemt op dit moment toe met ruim 100 miljoen euro per dag. Het geld dat wordt uitgegeven aan rentelasten kan niet worden besteed aan veiligheid, zorg of onderwijs.

De VVD ziet goede mogelijkheden om die overheidsfinanciën op korte termijn en op een redelijke manier weer op orde te brengen. Onze overheid is uit zijn voegen gegroeid. Iedereen kan in zijn omgeving zien hoe steeds meer ambtenaren steeds meer regels opleggen en handhaven. Iedere werkende kan maandelijks zien hoeveel geld er voor allerlei regelingen van zijn salaris wordt ingehouden. Iedere familie die met een nalatenschap wordt geconfronteerd weet dat de staat onnodig belasting heft op geld dat de familie rechtmatig toekomt. Iedereen weet ook dat er belastinggeld wordt verspild. Door de burger weer te laten ademen en de overheid de broekriem te laten aantrekken kan ons land weer financieel gezond worden. Op deze manier blijven goede gezondheidszorg, onderwijs en sociale opvang betaalbaar.

Orde op zaken

Dit verkiezingsprogramma beschrijft hoe de VVD langs bovenstaande lijnen aan de toekomst van ons land wil werken. Dat vraagt om durf, duidelijkheid en daadkracht. De VVD loopt nooit weg voor het maken van moeilijke keuzes. Het is tijd voor een nieuw Nederland: een land waar de inzet en talenten van burgers leidend zijn voor de toekomst, waar de overheid ruimte biedt en niet onnodig hindert en waar het veilig en goed wonen is. Het is tijd de handen uit de mouwen te steken en aan het werk te gaan. Het is tijd om orde op zaken te stellen in ons mooie land. Daarvoor is een liberale agenda nodig. Zeker nu!

Orde op
zaken
in de
economie

1.Orde op zaken in de economie

Achter cijfers over economische groei gaat een wereld schuil. Die cijfers gaan over mensen. Een sterke economie zorgt voor banen, biedt kansen aan ondernemers en genereert welvaart voor burgers. Bovendien is een gezonde economie nodig om onze sociale voorzieningen te kunnen betalen. De VVD kiest voor een kleine en krachtige staat met lage belastingen en zonder overbodige regels. Tegelijkertijd moet de staat de juiste randvoorwaarden creëren waarbinnen de economie kan groeien. Goed opgeleide mensen zijn namelijk onze belangrijkste bron van welvaart. Ook een goede infrastructuur is een noodzakelijke voorwaarde voor een sterke economie. Daarom investeert de VVD extra in onderwijs, meer wegen en beter openbaar vervoer.

Echte economische groei komt uit de handen van mensen. Ondernemerschap en hardwerkende mensen zijn dé motoren van onze economie. Ondernemers moeten daarom ruimte krijgen en niet worden gehinderd door overbodige regelgeving of vergunningen. De VVD heeft zich altijd ingezet voor zo'n economie, waarin goede prestaties worden beloond en niet worden wegbelast, en waarin de overheid de economische groei niet hindert maar ondersteunt. Zeker nu is zo'n beleid hard nodig.

Sinds 2008 is er sprake van een ernstige economische crisis. Ook de komende jaren nog zullen mensen hun baan verliezen en krijgen ondernemers het moeilijk. Onze economie heeft een flinke dreun gehad en bevindt zich nu op een lager niveau dan voor de crisis. Als we nu niets doen betekent dat minder kansen voor ondernemers en minder banen.

De VVD is en blijft voorstander van een vrije markt. De crisis heeft echter andermaal aangetoond dat de vrije markt een goede toezichthouder nodig heeft. De VVD heeft zich altijd hard gemaakt voor de overheid als marktmeester. Zeker nu is deze strenge marktmeester nodig. De VVD is voor een vrije markt omdat daar de voorkeuren van consumenten centraal staan. Indien nodig moet de positie van consumenten verder worden versterkt.

Naast de economische crisis zijn er nog andere ontwikkelingen gaande. We krijgen te maken met een vergrijzende bevolking. Een steeds groter deel van de bevolking is van zijn welverdiende oude dag aan het genieten. Dat betekent dat een steeds kleiner deel van de bevolking het 'brood op de plank' brengt. Daarnaast is nog een wereldwijde trend gaande. Landen als China, India en Brazilië hebben de afgelopen decennia een enorme groei doorgemaakt. De verwachting is dat deze landen ook de komende jaren hard zullen groeien. Dat roept de nodige vragen op. Gaan deze landen ons overvleugelen? Waar verdient Nederland in 2020 zijn geld mee?

Het is naïef te denken dat wij ons kunnen isoleren van deze ontwikkelingen. Daarvoor is Nederland als handelsland te afhankelijk van het buitenland. Maar het is net zo naïef te veronderstellen dat Nederland zich zonder slag of stoot zal aanpassen aan de nieuwe economische omstandigheden. De Nederlandse economie moet sterker worden om overeind te blijven in een steeds feller concurrerende wereldeconomie. Daarvoor is het nodig orde op zaken te stellen in onze economie. Dat kan door in te zetten op ondernemerschap, innovatie en een hogere arbeidsparticipatie. In dit hoofdstuk doet de VVD hier voorstellen voor.

Overheidsfinanciën

De overheid heeft de afgelopen jaren op veel te grote voet geleefd. Er is veel meer geld uitgegeven dan binnen is gekomen. Deels komt dit door de financiële crisis, maar ook het vorige kabinet heeft de uitgaven op de ministeries zeer fors op laten lopen. Uitgavenstijgingen op ministeries van zo'n 20 a 30 procent over de afgelopen 4 jaar zijn eerder regel dan uitzondering. Met als triest resultaat dat de staatschuld de afgelopen jaren met meer dan de helft is gestegen van 256 naar maar liefst 389 miljard euro. Dat is zo'n 23 duizend euro per Nederlander, oftewel ongeveer een ton voor een gemiddeld gezin. En de rentelasten van de overheid zijn geëxplodeerd: van 14 naar 22 miljard per jaar, een stijging van bijna 60%!

Deze scheefgroei in de overheidsfinanciën vloeit rechtstreeks voort uit het feit dat het vorige kabinet in de periode 2006-2010 ruim 50 miljard euro extra heeft uitgegeven, tegenover een groei van de economie van 45 miljard euro. Dit is een onhoudbare situatie. Niemand kan meer uitgeven dan hij verdient.

Het financiële gat van dit beleid wordt gefinancierd door buitenlandse spaarders in landen waar de overheid wel de tering naar de nering zet. Maar aan deze spaarders zal rente moeten worden betaald en uiteindelijk zullen de leningen moeten worden afgelost. En de rekening daarvoor wordt vroeg of laat bij de belastingbetaler neergelegd.

Deze aanpak is uitzichtloos en leidt er toe dat de problemen alleen maar naar de toekomst worden verschoven, naar onze kinderen. Die erven in feite een failliete overheidsboedel. Dat kan en dat mag niet gebeuren. Een verantwoordelijke overheid pakt de problemen nu aan en loopt niet weg voor moeilijke keuzes. We moeten ons realiseren dat het huidige uitgavenpatroon van de overheid gebaseerd is op een welvaartsniveau dat door de economische crisis gewoonweg niet meer bestaat. Dat is een harde, maar ook eerlijke en noodzakelijke boodschap. Dat betekent dat de groei van de overheidsuitgaven aanmerkelijk moet worden teruggebracht, maar wel op een verantwoorde manier. Om te beginnen draait de VVD de extra uitgaven terug die het afgelopen kabinet voor 2011 heeft begroot.

Volgens het Centraal Planbureau moet er de komende vier jaar 19 miljard euro worden bezuinigd om in 2015 de begroting weer in evenwicht te krijgen. Om op lange termijn houdbare overheidsfinanciën te realiseren, zou een positief EMU-saldo nodig zijn van 1,5%. Dit vereist een structurele bezuiniging van maar liefst 29 miljard euro. Deze zeer omvangrijke bedragen geven aan hoezeer de overheidsfinanciën uit de hand zijn gelopen en welke zware ingrepen nodig zijn om orde op zaken op de rijksbegroting te stellen. De VVD is het met het CPB eens dat een fors begrotingsoverschot nodig is om financiële ruimte te creëren voor de toekomstige vergrijzingskosten. Ook vindt de VVD dat het tekort in 2015 geheel moet worden teruggebracht naar nul om de groei van de veel te hoge overheidschuld zo snel mogelijk te stoppen. Dat betekent dat de VVD een pakket aan tekort beperkende maatregelen voorstelt van zo'n 20 miljard euro tot 2015, met een structurele doorwerking van ruim 30 miljard euro. Meer tijd nemen leidt alleen maar tot hogere rentelasten. De VVD wil de overheidsfinanciën nu aanpakken en de jongeren in ons land vrijwaren van veel te hoge lasten in de toekomst. Dat is een lastige, maar een weloverwogen keuze. De babyboomgeneratie moet zijn eigen financiële problemen oplossen.

1.1 Ondernemerschap: dé bron van toekomstige welvaart

Voor een gezonde economische toekomst zijn ondernemers onmisbaar. Het zijn ondernemers in kleine en (middel)grote bedrijven die investeren in nieuwe ideeën en innovatieve technieken. Het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) is dé banenmotor van Nederland. De overheid moet ondernemers niet vertellen hoe zij moeten ondernemen. Dat weten ondernemers zelf het beste. De VVD wil ondernemers de ruimte geven. Dus geen hoge belastingen, overbodige regels en ingewikkelde procedures. De VVD verlaagt de vennootschapsbelasting de komende jaren daarom met 1 procentpunt en gaat de strijd aan met regels die ondernemers belemmeren. Een zeer storende en overbodige regel is bijvoorbeeld de bepaling over koopzondagen. Nu is het zo dat de overheid bepaalt of een winkelier op zondag zijn zaak mag openen. De VVD wil dat ondernemers hier te allen tijde zelf over mogen beslissen.

De VVD wil dat ondernemers minder tijd kwijt zijn aan hun contacten met de overheid. Dat kan door het aantal regels terug te brengen. De VVD blijft daarom voorstander van het verminderen van de regeldruk. Zo moeten gemeenten ondernemers voortaan één factuur per jaar sturen waarop alle lokale lasten staan vermeld. Ook moet er één loket komen waar ondernemers voor al hun overheidszaken terecht kunnen. En er moet worden toegewerkt naar één controle- en inspectiedienst. Daarnaast is de VVD voor een overheid die ondernemers vertrouwt. Als een ondernemer controles en inspecties goed doorstaat kunnen deze worden afgebouwd. Als de overheid een ondernemer geld schuldig is moet het betreffende bedrag zo snel mogelijk worden voldaan. Als maximum moet hier een termijn van dertig dagen voor gelden. Als overheden deze termijn overschrijden volgt een boete, uit te betalen aan de wachtende ondernemer.

De VVD wil MKB'ers meer kansen geven, bijvoorbeeld door hun toegang te geven tot overheidsaanbestedingen. Als de overheid een opdracht wil aanbesteden moeten bedrijven die die opdracht willen hebben aan zoveel voorwaarden voldoen dat MKB'ers nauwelijks een kans maken.

De VVD wil dat voor kleine aanbestedingen minder strenge voorwaarden gaan gelden, zodat ook kleine en middelgrote bedrijven een reële kans maken bij aanbestedingen.

De VVD wil ook nieuwe ondernemers kansen bieden. Dat is hard nodig want de drempel voor het starten van een onderneming is nog steeds hoog. Ingewikkelde vergunningen en regels en een beperkte toegang tot kredietverlening weerhouden mensen ervan een onderneming te starten. De VVD wil dat als iemand het lef heeft een eigen onderneming te beginnen, de overheid hem niet moet lastigvallen maar moet ondersteunen. Daarom worden startende ondernemers de eerste drie jaar vrijgesteld van belastingen op rendement en blijven verliezen verrekenbaar. Wie als particulier in een startende onderneming investeert betaalt bovendien de eerste drie jaar geen belasting op rendement. De VVD kiest hiermee voor uitbreiding van de 'Tante Agaath-regeling' waarmee de procedure voor het starten van een onderneming wordt vereenvoudigd. Als een (startende) ondernemer een vergunning aanvraagt en de vergunningverlener reageert te traag moet automatisch de vergunning worden verstrekt.

Steeds meer mensen zijn zelfstandige zonder personeel (zzp'er). Nederland telt 850.000 zzp'ers. Deze mensen nemen zelf verantwoordelijkheid voor hun inkomen en groeien regelmatig uit tot succesvolle ondernemers. zzp'ers hebben echter te maken met een enorme regelbrij en onduidelijkheid over hun rechten. De VVD wil de wettelijke regeling voor zzp'ers verbeteren. Er moet één definitie van zelfstandige zijn, die gelijk is voor alle wetten. De status van zelfstandige hoeft dan maar één keer te worden aangevraagd en geldt totdat de zzp'er zich zelf weer afmeldt. Daarnaast moet het pensioen voor zzp'ers beter worden geregeld. Als iemand vanuit loondienst zzp'er wordt (of anderszins ondernemer wordt) moet hij of zij nog tien jaar aangesloten kunnen blijven bij zijn of haar pensioenfonds.

De VVD ziet zzp'ers als volwaardige ondernemers. Het is daarom onwenselijk als zij worden verplicht aan collectieve regelingen deel te nemen.

1.2 Belastingen

De VVD wil een rechtvaardig belastingstelsel. Een nog hogere belasting is voor de VVD onacceptabel. Rechtvaardigheid betekent dat hard werken en ondernemerschap mogen worden beloond. Goede prestaties moeten niet worden wegbelast.

Prestaties op de arbeidsmarkt worden nu te weinig beloond. Velen die van een uitkering naar een baan gaan merken dat nauwelijks in de portemonnee. De VVD wil dat mensen die werken en geld verdienen een groter deel daarvan overhouden om zelf te besteden. Daarom wil de VVD dat iedereen over het eerste deel van zijn inkomen geen belasting betaalt en wordt de arbeidskorting substantieel verhoogd. Iedereen die werkt profiteert daarvan. Ook wordt de arbeidskorting niet langer inkomensafhankelijk. Hard werken wordt ook ontmoedigd door een hoge inkomstenbelasting. Om de werkgelegenheid en de economie te stimuleren wil de VVD de komende periode alle schijven van de inkomstenbelasting met een procentpunt verlagen. Daarnaast is de VVD tegen een nieuw toptarief voor hoge inkomens. Hard werken of het lopen van ondernemersrisico moet immers kunnen worden beloond. Bovendien zou verdere verhoging van het toptarief vooral een symbolische maatregel zijn en weinig opleveren voor de schatkist.

De VVD is geen voorstander van de levensloopregeling, aangezien we mensen zelf verantwoordelijkheid willen geven over de inrichting van hun leven. Bovendien betekent de levensloop samen met alle afgeleide regelingen een enorme administratieve last voor werkgevers. Afschaffing van de levensloopregeling en de ouderschapsverlofkorting betekent een aanzienlijke vereenvoudiging van de loonheffing.

De VVD is tegen hoge beloningen in de financiële sector die niet zijn gebaseerd op goede prestaties. Beloningen waar een verkeerde werking van uitgaat - zoals het nemen van onverantwoord grote risico's - moeten daarom worden beperkt. Hoge inkomens in de publieke sector mogen nooit hoger zijn dan vergelijkbare functies in de marktsector.

De VVD wil de renteaftrek bij overnames door buitenlandse bedrijven beperken. Deze aftrek leidt er nu toe dat buitenlandse investeerders grote schulden bij Nederlands bedrijven parkeren, waarvoor de belastingbetaler dan kan opdraaien. Daartegenover verlaagt de VVD de vennootschapsbelasting.

Gemeenten zullen, net als de Rijksoverheid, de komende jaren gaan bezuinigen. De VVD wil niet dat gemeenten deze bezuiniging op u afwentelen. Daarom wil de VVD voor het eigenarendeel van de OZB een maximum instellen. Dit geldt ook voor de OZB op bedrijfspanden. Om de doorstroming op de woningmarkt te verbeteren en om de arbeidsmobiliteit te bevorderen wil de VVD de overdrachtsbelasting voor woningen halveren en deze op termijn helemaal afschaffen. De VVD is voor een verantwoorde stimulering van het eigenwoningbezit en wil niet morrelen aan de hypotheekrenteaftrek. De meest recente verhoging van het eigenwoningforfait wordt teruggedraaid.

De belasting op de AOW, de zogenaamde 'Bosbelasting', die door het vorige kabinet is ingevoerd wordt teruggedraaid. Mensen die hun hele leven hebben gewerkt en hebben bijgedragen aan hun oudedagsvoorziening, hoeven daar niet nog eens belasting over te betalen. De doorwerkbonus, die samen met de AOW-belasting werd ingevoerd, gaat van tafel. Ook de sterftaks is een onrechtvaardige belasting. Over nalatenschappen is immers al ruim voldoende belasting betaald. Ook maakt deze belasting het voor ondernemers moeilijk - zo niet onmogelijk - hun familiebedrijf na te laten aan hun kinderen. De VVD wil daarom de sterftaks de komende periode halveren, waarna deze op termijn helemaal wordt afgeschaft.

De VVD is ook tegen belastingen die het economisch verkeer hinderen. Daarom wil de VVD de verpakkingenbelasting afschaffen.

1.3 Dynamische arbeidsmarkt

Werken betekent niet alleen de kost verdienen voor jezelf en je naaste omgeving, het is ook goed voor de Nederlandse economie. Werk helpt bovendien bij het leggen van sociale contacten. Om deze redenen is het hebben van werk essentieel voor het verkrijgen van een positie binnen de Nederlandse samenleving en voor het voorkomen van sociale uitsluiting. De VVD wil dat de overheid bij het bieden van sociale zekerheid uitgaat van wat mensen nog wél kunnen in plaats van wat zij niet meer kunnen.

Er zijn in Nederland te veel mensen die niet meedoen aan het arbeidsproces. Soms komt dat doordat zij niet kunnen werken. In dat geval moeten deze mensen een uitkering krijgen. Maar in te veel gevallen staan mensen langs de kant als gevolg van slecht beleid. De VVD wil dat deze groep (weer) aan de slag gaat. Beroep op een uitkering betekent daarom dat de samenleving een tegenprestatie naar vermogen mag vragen. Wie werken kan, maar een werkgever nog onvoldoende te bieden heeft, moet zich aantoonbaar fulltime inzetten om zijn tekortkomingen weg te werken, zichzelf in voldoende mate te verbeteren en een baan te zoeken. Gemeenten moeten bovendien contact houden met uitkeringsgerechtigden, waardoor ook andere problemen zoals schulden eerder kunnen worden gesignaleerd en opgelost.

De VVD zorgt ervoor dat mensen die hun baan zijn kwijtgeraakt niet te lang aan de zijlijn blijven staan en wil tegelijkertijd de klap van werkloosheid verzachten. De VVD wil de WW-uitkering verhogen en de duur ervan verkorten. Zo komen mensen die hun baan verliezen niet onnodig in problemen. Tegelijk moet iedereen die ongewild aan de kant staat zo snel mogelijk weer aan de slag.

Het moet lonen om te gaan werken. In Nederland gaan werkloze alleenstaande ouders die 4 dagen in de week tegen het minimumloon gaan werken er flink in inkomen op achteruit. Dat vindt de VVD onacceptabel. Er moet daarom een reëel en als stimulerend ervaren verschil in netto besteedbaar inkomen tussen uitkering en loon worden gecreëerd. Veel van de inkomensafhankelijke maatregelen die deze 'armoedeval' creëren komen van gemeenten. De VVD is tégen inkomenspolitiek door gemeenten. De VVD wil daarom de bevoegdheid van gemeenten aan banden leggen om de bijzondere bijstandsnorm uit te breiden, zodat lokaal zo min mogelijk aan inkomenspolitiek wordt gedaan.

Op dit moment zijn er maar liefst zeventig inkomensafhankelijke regelingen. De VVD wil daar flink in snoeien. Een bijstandsuitkering zou in de toekomst alleen nog aangevuld moeten kunnen worden met

huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag, tegemoetkoming in de kosten van scholing en de bijzondere bijstand. Bij dat laatste moet betrokkene zich zelf melden voor hulp en aannemelijk maken waarom deze hulp noodzakelijk is. Vervolgens moet per situatie iedere keer opnieuw gekeken worden wat de beste hulp is. Uiteraard gelden passende regelingen wanneer sprake is van een (tijdelijke) ziekte of chronische handicap. De bijzondere bijstand mag nooit hoger zijn dan de reguliere bijstand. Om werken aantrekkelijker te maken worden de uitkeringen gekoppeld aan de prijsontwikkeling in plaats van de loonontwikkeling. De AOW als basis-oudedagsvoorziening wordt van deze koppeling uitgesloten. De VVD wil een welvaarts vaste AOW door vast te houden aan de koppeling met de loonontwikkeling. De zogenoemde 'aanrechtssubsidie' (overdraagbaarheid van de arbeidskorting) maakt het minder aantrekkelijk te gaan werken als je partner al werkt. De VVD wil dat deze aanrechtssubsidie wordt afgeschaft.

Teveel jongeren raken verstrikt in een uitkeringstraject. De VVD wil daarom de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) samenvoegen en bij gemeenten beleggen. Zo kunnen gemeenten er op toezien dat iedere jongere een bijdrage levert aan de samenleving. Veel jongeren worden in de visie van de VVD te snel afgeschreven terwijl er in veel situaties passend werk is. Aangezien veel jongeren met ontwikkelingsstoornissen en -achterstanden in de Wajong stromen en daarmee een groot risico lopen tot hun pensioen arbeidsgehandicapt te zijn, wil de VVD een aantal verplichte herkeuringsmomenten invoeren. De lange wachtlijsten in de sociale werkvoorziening kunnen deels worden weggewerkt door Cao's aan te passen zodat minder mensen aanspraak hoeven te maken op de WSW. Jongeren onder de 27 jaar kunnen geen aanspraak meer maken op bijstand. De tegemoetkoming in de schoolkosten voor meerderjarigen en de aftrek van scholingsuitgaven worden afgeschaft.

Naast de re-integratietaken voor wat betreft WWB, WSW en Wajong worden ook de overige re-integratietaken exclusief neergelegd bij de gemeenten. Zo lang de effectiviteit van re-integratiebeleid niet is aangetoond, worden re-integratie trajecten alleen nog voor bijzondere doelgroepen ingezet zoals arbeidgehandicapten en kunnen gemeenten met minder geld toe. Re-integratiebeleid wordt effectiever als zij is gericht op werk in niet-gesubsidieerde banen en voldoende inkomensprikkels bevat zodat een baan meer oplevert dan een uitkering. Bovendien heeft het schrappen van de langdurigheidstoeslag in de WWB een positief effect op de arbeidsparticipatie van mensen in de bijstand. Het UWV als uitkeringsinstantie wordt opgeheven, de keuringen door het UWV blijven echter in stand. Om jeugdwerkloosheid verder terug te dringen worden de mogelijkheden uitgebreid om jongeren tijdelijk aan te stellen.

Met deze voorstellen worden mensen gestimuleerd deel te nemen aan het arbeidsproces. Maar zij moeten daarvoor wel de kans krijgen. Als een ondernemer iemand wil ontslaan raakt hij verstrikt in een lange en dure procedure, die aanvankelijk was opgetuigd om werknemers te beschermen. Maar het gevolg van deze procedure is dat ondernemers minder snel mensen aannemen waardoor veel werknemers onnodig aan de kant staan. De VVD wil het daarom voor ondernemers makkelijker maken om mensen in dienst te nemen. Dat kan door ervoor te zorgen dat een ondernemer, als hij gedwongen is iemand te ontslaan, niet samen met de betrokkene in een dure en zeer langdurige procedures terecht komt. De kantonrechttersformule en de gang naar het CWI maken ontslag erg duur. Deze moeten dan ook worden afgeschaft. Door in de wet een vaste ontslagvergoeding van twee weken per gewerkt jaar op te nemen (met een maximum van een jaarsalaris), wordt het ontslagrecht eerlijker en eenvoudiger. In geval van slecht werkgeverschap of ontslag op staande voet blijft de gang naar de rechter mogelijk. Voor gevallen waarin het voortbestaan van een bedrijf in het geding is moet het mogelijk zijn om werknemers zonder kosten te ontslaan. Deze maatregelen gelden voor de gehele arbeidsmarkt.

Fraude met uitkeringen is diefstal van gemeenschapsgeld, terugvordering van onterecht betaalde uitkeringen dient tot op de laatste cent te geschieden. De VVD wil geen minimumbedrag waaronder niet wordt teruggevorderd. De VVD geeft fraudepreventie een hoge prioriteit door controles op rechtmatigheid uit te voeren. De VVD wil bovendien stoppen met de export van fraudegevoelige sociale voorzieningen zoals de kinderbijslag buiten de EU.

De VVD wil een grotere eigen verantwoordelijkheid in de verzekerings sfeer. Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen worden tegen concurrerende en aantrekkelijke tarieven op de

private markt aangeboden. Mensen kunnen zich daar zelf tegen verzekeren, net als voor inkomensvoorzieningen in geval van het overlijden van een partner. Daar hoort ook een degelijke controle op de verzekeraars bij.

De drempel voor ouderen om te gaan werken

Veel 55-plussers staan ongewild aan de zijlijn van de arbeidsmarkt. Zij komen moeilijk aan een baan omdat zij te duur zouden zijn. Om dit tegen te gaan moeten werkgevers meer ruimte krijgen hun werknemers naar toegevoegde waarde in plaats van naar leeftijd te belonen. Rigide Cao's die dit belemmeren moeten niet algemeen verbindend worden verklaard. Ook moeten werknemers meer mogelijkheden krijgen om zich gedurende hun loopbaan om of bij te scholen. Nascholing wordt steeds belangrijker voor het kunnen blijven deelnemen aan het arbeidsproces, vooral voor oudere werknemers. Een leven lang leren moet ervoor zorgen dat mensen blijvend kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt in de snel veranderende economie.

1.4 Pensioenen

De afgelopen periode zijn de voorspellingen rond de levensverwachting snel opgelopen. In 2004 werd nog een stijging tot 2050 voorzien van 2 jaar, recente voorspellingen van het CBS laten zien dat deze stijging van de levensverwachting al dit jaar is gerealiseerd. De invloed van deze snelle stijging van de levensverwachting zal de komende jaren zeer groot zijn. Vooral de pensioenverplichtingen in ons land zullen met vele tientallen miljarden gaan oplopen. De VVD wil een sterk pensioenstelsel dat op lange termijn voldoende waarborgen biedt voor een duurzaam en betaalbaar pensioen, ook als de levensverwachting in de toekomst verder zal stijgen. Als we dit stelsel betaalbaar willen houden dan moet een aantal onvermijdelijke aanpassingen worden doorgevoerd.

Allereerst geldt dat voor de AOW. De VVD vindt dat op korte termijn maatregelen moeten worden genomen om de toekomst van de AOW veilig te stellen. Dat doen we niet door de noodzakelijke maatregelen pas over 10 of 15 jaar door te voeren zoals in het voorliggende wetsvoorstel van het vorige kabinet. De VVD stelt daarom voor vanaf 2011 de AOW-leeftijd jaarlijks met twee maanden te verhogen tot een leeftijd van 67 jaar. Deze leeftijd wordt dan bereikt in 2023. Op deze wijze wordt geleidelijk het AOW probleem aangepakt, zonder allerlei ingewikkelde overgangsmatregelen en uitzonderingen. Een belangrijke uitzondering die de VVD wil toestaan, is voor mensen die op hun 65e al 45 jaar hebben gewerkt.

Alhoewel de aanvullende pensioenen binnen het domein van de sociale partners vallen is de VVD er voorstander van de aanvullende pensioenen te harmoniseren met de aanpassingen in de AOW. De gevolgen van de sterke verhoging van de levensverwachting spelen immers evenzeer voor de aanvullende pensioenen. De recente, omvangrijke aanpassingen door de verschillende pensioenfondsen van hun verplichtingen spreken hierover boekdelen. Dit betekent dat de leeftijd voor aanvullende pensioenen stapsgewijs naar 67 jaar wordt verhoogd. De fiscale behandeling van de premies voor het aanvullende pensioen kan hiermee worden geharmoniseerd. Deze maatregelen leiden via lagere loonkosten voor werknemers tot een betere concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en tot meer koopkracht voor werknemers.

Een groep van werkenden die niet volledig kan profiteren van het collectieve pensioensysteem zijn de zzp'ers. In de huidige wetgeving kunnen zij na uittreding bij een fonds nog kiezen voor 10 jaar vrijwillige aansluiting. Daarvan wordt 3 jaar fiscaal ondersteund. De VVD wil die termijn optrekken tot 10 jaar.

1.5 Innovatie

Innovatie is het ontwikkelen en gebruiken van nieuwe producten, technologieën en werkwijzen. Innovatie zorgt voor grotere welvaart en daardoor voor meer banen. Onze economie heeft de komende jaren innovatie hard nodig om zich staande te houden in steeds competitiever wordende wereld.

Naast een goed opgeleide beroepsbevolking, meer ondernemerschap en een hogere arbeidsparticipatie is innovatie dé motor voor toekomstige economische groei. De VVD is overtuigd van de innovatieve kracht van ondernemend Nederland. Door de juiste voorwaarden te creëren kan ons land binnen

afzienbare tijd bij de top van innovatieve landen in Europa horen. In enkele sectoren is zelfs de wereldtop mogelijk. Daarvoor moeten we in het innovatiebeleid wel orde op zaken stellen.

In Nederland blijven particuliere investeringen in innovatie achter. Het moet voor (buitenlandse) investeerders aantrekkelijker worden te investeren in innovatieve bedrijven in Nederland. Ook moet het voor buitenlandse bedrijven aantrekkelijker worden om zich hier te vestigen en moet innovatie verder worden bevorderd door sterke economische sectoren. In de volgende paragraaf (1.6) doet de VVD hier specifieke voorstellen voor.

Het geld dat de overheid besteedt aan innovatie komt niet altijd goed terecht. De afgelopen jaren zijn veel verschillende subsidieregelingen opgezet die innovatie moeten stimuleren. Het gevolg is dat veel ambtenaren bezig zijn die regelingen uit te voeren, dat ondernemers veel tijd kwijt zijn om uit te zoeken welke regeling voor hen geschikt is en dat middelen versnipperd raken. Bovendien bemoeien verschillende ministeries zich met onderzoeks- en innovatiebeleid. De VVD wil daarom het innovatiebeleid vereenvoudigen en moderniseren. Regelingen die onderzoek en innovatie beogen te stimuleren moeten vanuit één visie worden uitgevoerd. In die visie moet de nadruk liggen op het samenspel tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Op die manier kan kennis worden omgezet in economische groei. Dat moet gebeuren door onderzoeks- en innovatiebeleid met bijbehorende geldstromen in hun geheel onder te brengen bij een nieuw ministerie, dat verantwoordelijk is voor onderwijs, wetenschap en innovatie. Agentschap NL (voorheen Senter Novem) kan dan fors worden ingekrompen. Er moet een aantal eenvoudige regelingen worden opgezet die generiek van aard zijn. Dat betekent dat niet een bepaalde technologie of werkwijze wordt gestimuleerd maar dat de innovatie in algemene zin wordt bevorderd. Kleine, specifieke innovatiesubsidies worden geschrapt.

Veel innovatieve kennis wordt ontwikkeld op de Nederlandse universiteiten en andere instituten. De VVD wil dat deze kennis meer beschikbaar komt voor ondernemers. Universiteiten en andere kennisinstellingen moeten zich daarom meer gaan inspannen om hun kennis te delen met bedrijven. Het nieuw op te richten ministerie treedt hier coördinerend op. Verder moet de overheid ook, in nauw overleg met sectoren en sterke clusters, blijven werken aan lagere administratieve lasten, minder bureaucratie, betere infrastructuur en beter onderwijs dat aansluit bij de vraag van ondernemingen.

Het grootschalig gebruik van biomassa, zoals planten, algen en organische resten, voor de productie van energie, materialen en chemicaliën zal de komende jaren sterk toenemen. Deze ontwikkeling naar een 'biobased economy' is op veel plaatsen in de wereld al aan de gang. De Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen zijn bij uitstek geschikt om deze uitdaging op te pakken. Nu al zijn voorbeelden zichtbaar uit de chemische industrie, de papiersector en de agrarische sector. De VVD wil de innovatieve kracht van het bedrijfsleven hiervoor versterken en wil een samenhangende aanpak van de overheid. Dit is goed voor onze economie en vermindert onze afhankelijkheid van het buitenland met betrekking tot onze energievoorziening. Ook levert dit een bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem. Met de Europese Unie en onze belangrijkste handelspartners moet ons land regelen dat de 'bio-based economy' ook internationaal duurzaam wordt georganiseerd.

1.6 Versterken regio's, clustering en vestigingsbeleid

Op een aantal plaatsen in Nederland laten verschillende bedrijven zien dat zij samen voor veel dynamiek, innovatie en werkgelegenheid kunnen zorgen. Zoals de Greenports, waarin glastuinbouwbedrijven, veilingen en leveranciers gezamenlijk voor meer dan een kwart miljoen banen zorgen. Of de High Tech Campus in Eindhoven, de Maintenance Valley in Midden- en West-Brabant, Schiphol en de Haven van Rotterdam. Deze clusters van bedrijven zijn belangrijk voor de economische toekomst van Nederland. De VVD is daarom tegen specifieke belastingen die een sector treffen, zoals de tickettaks, die de internationale concurrentiepositie van Schiphol aantastte. De VVD wil de juiste voorwaarden creëren waarbinnen deze clusters nog verder tot bloei kunnen komen. Daarvoor moeten deze clusters ook fysiek de ruimte krijgen. De overheid moet zich er in haar Europeabeleid voor inspannen dat de clusters eerlijk kunnen concurreren met het buitenland.

Als liberale partij weet de VVD dat de overheid de economie niet moet sturen. De economie is het beste af als de overheid ondernemers de ruimte biedt en zorgt voor de juiste randvoorwaarden. Toch kan de

overheid economische regio's en clusters versterken door bijvoorbeeld opkomende sectoren en clusters zo min mogelijk voor de voeten te lopen met regels en vergunningen. Ten tweede kan de overheid de problemen waar een sector of cluster tegen aanloopt proberen integraal op te lossen. Als een sector of cluster in haar geheel wordt belemmerd in de ontwikkeling, kan het helpen wanneer de overheid alle partijen bij elkaar brengt en zoekt naar oplossingen. Niet door het geven van subsidies, maar door hinderende regelgeving te schrappen.

Tot slot vindt de VVD dat de overheid zich meer moet inzetten voor de vestiging van buitenlandse bedrijven in ons land. Dat levert namelijk extra werkgelegenheid op in Nederland. Daarvoor moeten vestigingsregels, vergunningen, visa worden verbeterd. De Nederlandse regering moet zich hier bij buitenlandse handelsmissies altijd sterk voor maken. Op deze missies moet onze regering zich ook inzetten voor de belangen van Nederlandse bedrijven in het buitenland. Buitenlandse bedrijven moeten zich welkom weten in ons land. Daarvoor is het onder meer nodig dat de procedures van de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) voor buitenlandse bedrijven eenvoudiger worden. Ook voor de kinderen van buitenlandse werknemers moeten er goede voorzieningen zijn. Internationale scholen, zoals de Europese school, moeten daarom de ruimte krijgen. Er komt een speciaal loket dat buitenlandse bedrijven helpt zich hier te vestigen.

Orde op

zaken

in de

samen-

leving

2. Orde in de samenleving

2.1 Onderwijs

De VVD vindt dat ieder kind de beste kansen verdient om zijn talenten te ontwikkelen. De jeugd heeft immers de toekomst. Om ervoor te zorgen dat onze kinderen in alle opzichten kunnen meedoen in de samenleving is het van levensbelang dat zij goed onderwijs krijgen. Goed onderwijs helpt hen bovendien om zich te ontplooiën tot mensen met verantwoordelijkheidsbesef en respect voor ieder individu. Goed onderwijs sluit ook aan bij de arbeidsmarkt. Ons land heeft een goed opgeleide beroepsbevolking nodig die alle talenten optimaal benut. Talent zit volgens de VVD niet alleen in de hersens maar ook in de handen. Goede vaklui brengen ons land verder, of je nu loodgieter bent of advocaat.

Talent krijgt in het onderwijs echter te weinig kans. Tal van onderwijsvernieuwingen hebben geprobeerd om gelijk te maken wat niet gelijk is. Leerlingen moeten als gevolg daarvan teveel 'passen in het systeem'. De VVD wil dat omdraaien, zodat het systeem zich weer aanpast aan de leerling. Alle individuen zijn immers verschillend, zowel in achtergrond als in ambities en talenten. De VVD kiest voor beter onderwijs om de eisen die aan toekomstige generaties gesteld worden voor te zijn. De VVD investeert daarom tweeënhalf miljard euro extra in het onderwijs.

De leerling

De VVD vindt dat onderwijs in het teken moet staan van de leerling. Scholen moeten het beste uit iedere leerling zien te halen. Dat kan alleen als de overheid de kwaliteit van het onderwijs centraal stelt. De VVD wil dat onze kinderen beter gaan spellen en rekenen. Dat begint met het verbeteren van de kwaliteit van de nieuwe docenten die van de pabo komen. Kinderen met een taalachterstand worden opgespoord en bijgespijkerd met voorschools onderwijs in peuterspeelzalen en kinderopvanginstellingen.

De VVD tolereert niet dat kinderen ondermaats onderwijs krijgen. De overheid moet er daarom niet voor terugdeinzen om scholen te sluiten of de rijksbekostiging te stoppen, wanneer deze stelselmatig ondermaats presteren. Het sluiten van slechte scholen neemt nu te veel tijd in beslag, wat niet in het belang is van de leerlingen. De snelheid waarmee een school gesloten kan worden moet daarom worden verhoogd. Subsidies die niet aantoonbaar bijdragen aan de verhoging van de kwaliteit van het onderwijs, worden bovendien afgeschaft. De VVD is ook tegen onderwijsfabrieken, die de laatste jaren een zware wissel hebben getrokken op de kwaliteit van het onderwijs. Wij willen aandacht voor ieders unieke talenten en mogelijkheden. Dat komt volgens de VVD het best tot zijn recht in kleinere klassen. Schaalvergroting is daarvoor geen voorwaarde. Financiële prikkels voor scholen om te fuseren worden daarom afgeschaft.

De VVD heeft veel waardering voor vakmensen. Er is in Nederland volop vraag naar ambachtlieden. We moeten in Nederland niet alleen dingen kunnen bedenken, maar ze ook kunnen maken. Dat betekent dat vakwerkscholen aantrekkelijker moeten worden voor talentvolle jongeren. Zij moeten het beste uit praktisch ingestelde leerlingen halen. Dat kan door minder bijvakken en meer vakonderwijs te geven. Het bedrijfsleven moet ook veel meer bij deze beroepsopleidingen worden betrokken. Zo kan het onderwijs beter aansluiten bij de arbeidsmarkt. De VVD wil ook ruim baan geven aan het gymnasium en hoogbegaafdheid moet serieus worden genomen in het onderwijs: bijzonder talent verdient bijzondere aandacht. De mavo wordt weer in ere hersteld.

Uitval van scholieren en studenten is in het hele onderwijs een groot probleem dat krachtig moet worden bestreden. Hierachter schuilen zaken als werkloosheid, zorgvraagstukken en criminaliteit. Dit kost de schatkist jaarlijks miljarden euro's. Leerlingen moeten daarom van tevoren veel beter weten wat een opleiding inhoudt en wat je er mee kunt worden, om teleurgestelde uitvallers te voorkomen. De VVD wil bovendien een leerwerkplicht van jongeren tot 27 jaar om te garanderen dat jongeren werken of verder in zichzelf investeren om de kans op een baan te vergroten. Schooluitval in het basis- en voortgezet onderwijs begint vaak met spijbelen. Om uitval te bestrijden wordt de kinderbijslag ingehouden wanneer kinderen structureel spijbelen. Spijbelen moet vroegtijdig worden gesignaleerd en tegengegaan. Scholen hebben hier een belangrijke taak. Goede registratie en melding van absentie, alsmede vroegtijdige signalering van herhaaldelijke en langdurige absentie zijn essentieel in de strijd

tegen schooluitval. Indien scholen verzuimen om spijbelaars te melden, worden zij beboet. De VVD geeft 100 miljoen uit om uitvallers weer bij de les te krijgen. Dit kan met een verdere uitrol van vakcolleges. Teveel jongeren zitten vast in een onderwijstraject doordat ze de verkeerde studierichting hebben gekozen. Dat is vooral op het mbo een probleem. Bij de entree in het mbo moet daarom beter worden getoetst op geschiktheid en motivatie. Een leerling moet eerst het vmbo hebben afgesloten met een diploma, voordat hij wordt toegelaten tot het mbo. Ook wil de VVD dat leerlingen betere voorlichting krijgen over beroepen en de arbeidsmarktperspectieven. Tot slot moeten de leerroutes verder worden geflexibiliseerd. Diplomastapelen van vmbo naar havo en vwo moet weer mogelijk zijn.

Het Nederlandse onderwijssysteem moet goed aansluiten bij de internationale omgeving waar leerlingen en studenten later in terecht komen. Daarom moeten onderwijsinstellingen voldoende aandacht besteden aan internationalisering, door bijvoorbeeld vreemde talen in het reguliere onderwijs vanaf jonge leeftijd aan te bieden. Het binnenhalen van buitenlandse topstudenten en -onderzoekers lukt alleen als het onderwijs dat zij hier aantreffen voldoende is geïnternationaliseerd.

De VVD heeft oog voor het speciaal onderwijs. De VVD kijkt bij jongeren met een beperking vooral naar wat zij wel kunnen. Wij leggen niet de nadruk op wat zij niet kunnen. Het reguliere onderwijs moet voorwaarden scheppen om leerlingen die onnodig in het speciaal onderwijs terecht zouden komen, doeltreffend op te vangen. De VVD wil een betere verdeling van de middelen voor zorgonderwijs in relatie tot het regulier onderwijs. Ieder kind heeft recht op onderwijs dat recht doet aan zijn talenten en de overheid dient dit te faciliteren. Jongeren uit het speciaal onderwijs verdienen bovendien extra aandacht als het gaat om aansluiting op de arbeidsmarkt en leerlingenvervoer in het geval van leerlingen met een beperking. Leerlingenvervoer voor kinderen die slechts op geloofsgronden aanspraak maken op bekostigd vervoer van huis naar school moet echter worden afgeschaft. Geloof is een keuze, een handicap niet.

De leraar

Goed onderwijs begint bij de leraar. De VVD is bezorgd over de hoeveelheid bureaucratie waar docenten mee te maken krijgen. De overheid lijkt te vergeten waar het in de kern om draait: een goede docent die goed onderwijs geeft aan leerlingen en studenten. Al het andere is bijzaak en moet volgens de VVD ten dienste staan van het geven van goed onderwijs. Om de leraar zijn vak terug te geven, wil de VVD dat de overheid voor alle onderwijssectoren harde afspraken maakt over wát er gedoceerd wordt en wát de leerdoelen zijn. De docent bepaalt vervolgens zelf hóe die doelen gehaald worden en wordt vrijgelaten om zijn vak uit te oefenen. Daar staat tegenover dat de VVD wil dat scholen anders en slimmer toetsen of de afgesproken leerdoelen gehaald worden. Door de voortgang van leerlingen via verplichte begin-, voortgangs- en eindtoetsing te monitoren, worden achterstanden vroegtijdig gesignaleerd en kan de inspectie uiteindelijk beoordelen hoe de school presteert. De Inspectie kan als gevolg van deze maatregelen krimpen en overgaan in een onafhankelijke Onderwijskamer. Deze ziet strikt toe op de kwaliteit van het onderwijs.

Als leraren mogelijkheden krijgen om zich te ontplooien en te groeien in het onderwijs, profiteren de leerlingen daar ook van. Het moet mogelijk worden om als leraar een aantrekkelijke carrière op te bouwen in het onderwijs, zonder daarvoor de klas te verlaten. De start- en eindsalarissen van leraren moeten daarom fors van elkaar kunnen verschillen. Ook is de VVD voorstander van gedifferentieerde beloning: een goede docent die aantoonbaar presteert moet ook meer verdienen. De VVD wil bovendien de kwalificaties van docenten voor de klas verhogen. Er worden daarom afspraken gemaakt over stapsgewijze verhoging van het minimum opleidingsniveau van docenten in alle onderwijssectoren, waarbij het doel is om meer academici voor de klas te krijgen. Ook worden docenten gestimuleerd om hun leven lang bij- en na te scholen. Het aktensysteem wordt weer ingevoerd. Hiermee kunnen docenten via vakstudie in deeltijd 'akten' behalen die hun verdere onderwijsbevoegdheden verschaffen. Zo wordt het lerarenvak in ere hersteld.

Hoger onderwijs

De VVD trekt ruim een miljard euro uit om te investeren in de kwaliteit van hoger onderwijs, want dat is hard nodig. Het hoger onderwijs verkeert in een crisis. Perverse financiële prikkels rekenen universiteiten en hogescholen vooral af op de studentenaantallen die zij afleveren, niet op de toegevoegde waarde die zij bieden. De VVD wil dat zij worden afgerekend op kwaliteit. Ook de kennisoverdracht aan studenten

moet beter. Veel wetenschappers maken carrière door wetenschappelijk onderzoek te doen en worden daar - terecht - op afgerekend. De onderwijskundige kwaliteit van een docent wordt echter nauwelijks langs de meetlat gelegd en gehonoreerd, waardoor de kwaliteit van het onderwijs niet wordt gestimuleerd. Het ontbreekt daarenboven aan bezieling om ons hoger onderwijs naar de top te brengen. De VVD wil dat er de komende periode hard wordt gewerkt om orde op zaken te stellen. De VVD vindt dat Nederlandse scholen en universiteiten de beste diploma's moeten bieden van Europa.

Om de kwaliteit van het onderwijs aan universiteiten en hogescholen te verbeteren zal fors moeten worden geïnvesteerd in zaken als opleiding en bij- en nascholing van docenten, kleinere groepen studenten, onderzoek naar onderwijs, digitale leermiddelen en internationalisering. Gezien de staat van de overheidsfinanciën is het miljard euro dat hiervoor nodig is de komende jaren niet makkelijk vrij te spelen. De VVD maakt daarom een fundamentele keuze en voert geleidelijk een toegankelijk en sociaal leenstelsel in. Zo worden de kosten van het onderwijs eerlijker verdeeld tussen overheid en student. Beter onderwijs hangt niet alleen af van de hoeveelheid geld dat erin wordt gepompt. Ook slimmer investeren en belonen kan bijdragen aan betere onderwijsresultaten. Zo wil de VVD onderwijsinstellingen niet langer belonen op basis van zoveel mogelijk scholieren en studenten, maar op basis van wat hen is bijgebracht: de toegevoegde waarde. Hogescholen en universiteiten krijgen tegelijkertijd de ruimte om excellente opleidingen aan te bieden. Door instellingen de gelegenheid te geven om meer collegegeld te vragen neemt de concurrentie tussen opleidingen en onderwijsinstellingen toe, terwijl de student meer waar voor zijn geld krijgt. Ook mogen zij van de VVD selecteren aan de poort. De door hogescholen en universiteiten ingezette beweging om tot meer focus in onderwijs en onderzoek te komen wordt door de VVD gesteund.

Investerings in onderzoek en innovatie zijn onmisbaar voor de toekomst van Nederland. Fundamenteel onderzoek blijft daarbij een fundamentele investering. De VVD wil daarom niet dat er wordt bezuinigd op geld voor wetenschappelijk onderzoek aan Nederlandse universiteiten. De financiering van het onderzoek moet met zo min mogelijk bureaucratie gepaard gaan. Bovendien is het voor onze economie essentieel dat er een goede aansluiting is tussen onderzoek en innovatie. Onderzoek en innovatie moeten vanuit één visie en één goed toegankelijk loket worden aangestuurd. Onderzoeks- en innovatiegelden stromen daarom rechtstreeks de onderzoeksinstituten en bedrijven.

De VVD juicht samenwerking tussen hogescholen en universiteiten toe. Wel moet het verschil tussen beroepsgerichte en wetenschappelijke opleidingen voor iedereen herkenbaar blijven. Masteropleidingen en onderzoek op hogescholen zijn gericht op praktische beroepsuitoefening.

2.2 Jeugd

De VVD vindt dat ouders primair verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen. Ieder kind heeft het recht om op te groeien tot een jonge volwassene die vrij en verantwoordelijk op eigen benen kan staan en naar eigen keuze zijn of haar talenten gebruikt. Om die talenten te ontdekken verdient elk kind een veilige omgeving die uiteenlopende kansen en uitdagingen biedt. Ouders hebben in beginsel de plicht om dit zo goed mogelijk te faciliteren. De overgrote meerderheid van onze jeugd groeit dan ook op zonder noemenswaardige problemen. Soms verloopt de opvoeding echter moeizaam en hebben ouders hulp nodig. Als de ouders het belang van het kind niet behartigen, dan kan de overheid ingrijpen.

De problemen waar kinderen mee te maken hebben zijn zeer divers. Niet ieder kind is echter even kwetsbaar en niet ieder kind heeft hulp nodig. De VVD wil daarom energie steken in de kinderen die het meest de hulp van Jeugdzorg nodig hebben. Door tijdig problemen te signaleren bij gezinnen en kinderen kan hun snel gepaste hulp worden geboden. De huidige Jeugdzorg lijkt hier echter niet in te slagen. De sector barst van de bureaucratie en is onnodig versnipperd. De VVD vindt dat onacceptabel.

De praktijk van de Jeugdzorg laat een verontrustend beeld zien. Door de versnippering wordt er te laat ingegrepen, geen goede hulp geboden en wachtlijsten worden niet weggewerkt. De professionals die de Jeugdzorg uitvoeren zitten eveneens gevangen in dit systeem en kunnen minder doen dan zij willen. Er wordt in Nederland te snel en te veel een beroep op de Jeugdzorg gedaan. Er is bovendien een inefficiënte zorgindustrie en -bureaucratie rondom onze jeugd ontstaan. Het gevolg is niet aflatende,

onnodige professionele zorg voor kinderen met 'normale' problemen en aanhoudende wachtlijsten voor kinderen die dringend zorg nodig hebben. Het terugdringen van deze wachtlijsten wordt volgens de VVD niet opgelost door meer gemeenschapsgeld te stoppen in een blijvend inefficiënte uitvoering van de jeugdzorg. Het werpt meer vruchten af minder bureaucratie en regelgeving op te leggen, geldstromen te verleggen naar preventie en efficiëntie binnen de sectoren te vergroten. Dat kan organisatorisch het best door de regie voor de Jeugdzorg bij de gemeenten te leggen. Om hen de ruimte te geven maatwerk te leveren wil de VVD gemeenten vrij laten hoe dit te organiseren. Kindermishandeling en -misbruik moet krachtig worden bestreden. De VVD wil daarom een meldplicht voor kindermishandeling en -misbruik.

De overheid bemoeit zich in beginsel niet met de opvoeding van kinderen. Voor problemen rondom overgewicht, alcohol- en tabaksmisbruik gebruikt de overheid voorlichtingsmiddelen om ouders te informeren. Bij de handhaving van het alcoholverbod voor jongeren, de leerplichtwet en het rookbeleid in de horeca dient zij echter daadkrachtig op te treden. Dat laatste kan alleen als er een uitvoerbaar rookverbod komt.

Goede en betaalbare kinderopvang is volgens de VVD een belangrijke voorwaarde voor bevordering van de arbeidsparticipatie en de economische zelfstandigheid van vrouwen én mannen. De VVD wil een kwalitatief goede en betaalbare regeling voor kinderopvang. De VVD vindt het belangrijk dat gezinszorg en carrière kunnen samengaan. De laatste jaren heeft een enorme groei plaatsgevonden in de gastouderopvang. De VVD juicht dit van harte toe. Gastouderopvang zorgt voor voldoende capaciteit in de kinderopvang en biedt kinderen opvang in een vertrouwde omgeving. De VVD komt op voor de hardwerkende Nederlander die zonder bureaucratische zorgen arbeid en kinderen wil combineren. De VVD staat daarom ook voor het behoud van betaalbare kinderopvang met vrijheid voor ouders om die opvang zelf te kiezen. Om de betaalbaarheid van de kinderopvang te garanderen draagt de overheid bij aan de kosten voor kinderopvang en gastouderopvang met een maximum van 5 euro per uur.

Kinderbijslag ondersteunt ouders bij het geven van goede kansen aan hun kinderen. Om hen te ondersteunen wil de VVD de kinderbijslag voor de eerste twee kinderen ongewijzigd laten. De komst van een derde kind heeft beperkte gevolgen voor de financieel-economische situatie van de ouders. De kinderbijslag wordt daarom vanaf het derde kind afgebouwd. Het kindgebonden budget is deels inkomensafhankelijk en heeft een ongewenst nivellerend karakter. De VVD wil dit afschaffen.

2.3 Gezondheidszorg

Goede gezondheid is essentieel voor de kwaliteit van leven. Daarom is het van groot belang dat wij een goede, maar ook betaalbare gezondheidszorg hebben. De VVD wil dat ook in de toekomst voor iedereen goede zorg beschikbaar is. We moeten voorkomen dat kwetsbaren in de samenleving de dupe worden van de sterk stijgende kosten in de gezondheidszorg. Er zullen nu duidelijke keuzes gemaakt moeten worden. De VVD wil de zorg kleinschalig, in de buurt en persoonsgericht inrichten en tegelijkertijd betaalbaar en toegankelijk houden. Patiënten verdienen de best mogelijke zorg. Zorgverleners en zorgverzekeraars moeten daarom het onderste uit de kan halen voor hun patiënten en hun verzekerden, terwijl consumenten en zorgondernemers meer zeggenschap moeten krijgen in de zorg.

Kwaliteit van de zorg staat bij de VVD altijd voorop. Een patiënt moet erop kunnen vertrouwen dat goede zorg wordt verleend. Daartoe moet de Nederlandse zorg efficiënter worden ingericht. Zorginstellingen moeten op een doelmatige en doeltreffende manier worden bestuurd. Dat leidt niet alleen tot betere kwaliteit, maar ook tot lagere kosten. De VVD wil ook voorkomen dat er onnodig beroep op de zorg wordt gedaan. Daarom moet iedereen eerst naar een huisarts alvorens een specialist te raadplegen, met uitzondering van spoedeisende zaken. De VVD ziet de huisarts als poortwachter. De bereikbaarheid van de huisarts buiten kantooruren moet dan ook verbeterd worden. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van extra mobiele huisartsen die mensen thuis komen opzoeken, de zogenaamde 'SOS-arts'.

We staan met de zorg op een kruispunt. Gaan we door met de versterking van de positie van de patiënt, de verbetering van de kwaliteit en betaalbaarheid van de zorg, of gaan we terug naar de wachtlijsten van vroeger? Voor de VVD is de keuze helder. We moeten doorgaan op de ingeslagen weg. Zorgverzekeraars moeten zich verder ontwikkelen tot concurrerende en risicodragende verzekeraars. Zij moeten ervoor zorgen dat hun patiënten de beste kwaliteit aan zorg tegen een zo goed mogelijke prijs krijgen.

De VVD vindt de verhoging van het eigen risico zoals voorgesteld in de 'brede heroverwegingen' onaanvaardbaar. De VVD houdt vast aan het eerder voorgestelde eigen risico van 300 euro per jaar. Ook een eigen bijdrage voor een bezoek aan de huisarts is voor de VVD niet acceptabel, het onder het eigen risico brengen van de huisarts volstaat. De VVD kiest voor een kleiner collectief verzekerd pakket waarbij middelen die niet op medische behandeling of genezing zijn gericht of individueel verzekeraar zijn, buiten het pakket blijven. Bovendien maakt innovatie de zorg beter en soms goedkoper. Door zorgondernemers de ruimte te geven zullen de kwaliteit van zorg, de service en de klantvriendelijkheid naar patiënten toenemen. Zo verbetert nieuw zorgondernemerschap de kwaliteit van zorg en verzorging en kan de premie omlaag.

De gemiddelde zorgtoeslag loopt nog steeds op en het aantal ontvangers van zorgtoeslag zal uiteindelijk zo'n 85% van de volwassen populatie beslaan. Het oorspronkelijke doel is daarmee voorbijgeschoten, namelijk compensatie van hoge zorgkosten voor de laagste inkomens. Als gevolg hiervan raakt de betaalbaarheid van de zorg in het geding. De uitgaven voor de zorgtoeslag zullen, zonder extra maatregelen, in 2015 verdubbeld zijn tot meer dan zes miljard euro. Daarbij komt dat de uitgekeerde toeslag niet is gebaseerd op de daadwerkelijk betaalde premie, maar op de vastgestelde nominale premie. De overheid vergoedt zo kosten die mensen niet hebben gemaakt. Ook vindt de VVD dat de doelgroep moet worden beperkt.

De patiënt

De patiënt neemt in de zorg een centrale plaats in. De zorg is er immers voor de patiënt, niet andersom. Daarom is keuzevrijheid voor de patiënten uitermate belangrijk. Patiënten moeten zelf kunnen bepalen naar welk ziekenhuis ze gaan en door welke specialist ze geholpen worden. Patiënten moeten bovendien inzicht hebben in eventuele wanprestaties van zorgverleners. Kwakzalverij moet harder worden aangepakt.

De positie van de patiënt komt onder druk te staan als zorgverleners en zorgverzekeraars met elkaar fuseren. De VVD wil dit soort fusies daarom niet toestaan. In dit krachtenspel zijn patiëntenorganisaties van groot belang. Hun positie moet worden versterkt. Ook moet de patiëntveiligheid worden vergroot. Hoewel iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft, dient de Inspectie extra toe te zien op patiëntveiligheid en privacy.

De patiënt heeft echter ook plichten. Van iedereen mag worden verwacht dat hij een afgesproken therapie netjes afmaakt. Ook mogen kosten in rekening worden gebracht bij het niet komen opdagen voor een afspraak. Agressie tegen zorgpersoneel is altijd uit den boze. De VVD verwacht van patiënten dat zij zich netjes gedragen en hun premie betalen. Om de solidariteit van het zorgstelsel overeind te houden moet de overheid wanbetaling van ziektekostenpremies actief tegengaan.

Stamcelonderzoek, biomedisch onderzoek en protonentherapie om kanker te bestrijden zijn de komende jaren belangrijke sleutels voor doorbraken op het terrein van ernstige, nu nog onbehandelbare of ongeneeslijke ziekten. De VVD vindt dat deze vormen van onderzoek niet geblokkeerd mogen worden. Als het wetenschappelijk aannemelijk is dat er betekenisvolle stappen gezet kunnen worden, dan moet het binnen ethische grenzen mogelijk zijn dergelijk onderzoek te verrichten. De VVD is van mening dat embryoselectie op medische grond mogelijk moet zijn bij levensbedreigende ziektes. Het politiek bepaalde afwegingskader volstaat. De VVD is geen voorstander van het selecteren van embryo's op niet medische grond. Wij zijn er trots op dat mede door de steun van de VVD het selecteren van embryo's bij vrouwen met erfelijke borstkanker nu wel is toegestaan.

Zorgpersoneel

Werving en behoud van voldoende zorgpersoneel is een van de belangrijkste uitdagingen in de zorg. Zorgpersoneel worden meer autonomie, ontwikkeling en groeikansen geboden. Zo zal er geïnvesteerd moeten worden in de deskundigheidsbevordering. Algemene maatregelen ter verhoging van de arbeidsparticipatie hebben ook een goede uitwerking op de zorg. De hoge administratieve lastendruk maakt het beroep van verpleegkundige onnodig onaantrekkelijk. De VVD wil deze lastendruk verminderen tot strikt noodzakelijke administratieve handelingen. Ook de herschikking van taken is een oplossingsrichting. Zowel in de eerste als in de tweede lijn kunnen taken van artsen worden overgenomen door verpleegkundig specialisten en verpleegkundigen. De mogelijkheden voor verpleegkundigen om zich te specialiseren worden verruimd.

In Europees verband is en blijft gezondheidszorg in beginsel de verantwoordelijkheid van de lidstaten zelf. Meerwaarde zit in overleg over infectieziekten, hulpmiddelen en geneesmiddelenonderzoek, met andere zaken in de gezondheidszorg moet de EU zich niet bemoeien.

Paternalistisch overheidstoezicht op het privéleven van burgers is ongepast en verwerpelijk, hoe goed de bedoelingen ook zijn. De VVD is daarom tegen het straffen van ongezond gedrag door hogere ziektekostenverzekeringspremies. Het is daarentegen de expliciete taak van de overheid om adequate voorlichting te geven over alcohol- en tabaksgebruik alsook over voeding ter voorkoming van gedrags- en gewichtsproblemen. Voorlichting heeft een preventieve werking.

Ethiek

Vanzelfsprekend zijn regels nodig om met zestien miljoen mensen goed samen te leven. In hun privé-domein komt mensen maximale vrijheid toe. Dit vergt uiterste terughoudendheid van de overheid op het gebied van privé-zaken zoals seks, ouderschap, levensstijl, levensvervulling, omgang met ziekte en dood. De overheid moet wel ingrijpen als er privé-misstanden plaatshebben, zoals kindermishandeling of huiselijk geweld. Ze mag echter niet, hoe goed bedoeld ook, de mens opleggen hoe te leven en hoe te sterven. Het zelfbeschikkingsrecht is voor liberalen een belangrijk recht.

Langdurige zorg

Chronisch zieken, gehandicapten, en psychiatrische patiënten hebben vaak hun hele leven en bij vrijwel alles wat ze doen hulp van anderen nodig. Ook ouderen kunnen te maken krijgen met lichamelijke en psychische beperkingen. Hoewel wij vinden dat mensen zoveel mogelijk op een normale manier moeten kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven zijn er voor hen soms speciale voorzieningen nodig. In het verleden woonden deze mensen vaak in grote instellingen. De laatste jaren vindt er een verschuiving plaats naar meer kleinschalige voorzieningen. Soms zelfstandig of bij familie maar vaker nog in kleine leefgemeenschappen. Ook hier is -net als in de instellingen- professionele begeleiding noodzakelijk. De VVD is van mening dat je ziekte niet bepalend hoeft te zijn voor hoe je leeft, waar je leeft en met wie je je leven deelt. Wij vinden dat dit past in de 21ste eeuw. We stimuleren mensen om zoveel mogelijk de regie over hun eigen leven te nemen en spreken mensen aan op wat ze kunnen en niet op wat ze niet meer kunnen. Op deze manier kan iedereen op een volwaardige manier deelnemen aan onze samenleving.

De noodzakelijke zorg voor ouderen en gehandicapten dreigt in het gedrang te komen door sterke kostenstijgingen en de vergrijzing. Het pakket is onvoldoende afgebakend. Wat ontbreekt is een duidelijke polis. Langdurig zieke mensen zijn voor de hulp die zij nodig hebben vaak afhankelijk van verschillende instanties. De dokter wordt betaald door de zorgverzekering, de verzorging en hulp worden vergoed vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en voor hulpmiddelen, vervoer en vrijetijdsbesteding zijn mensen afhankelijk van de gemeente via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Kortom: één aandoening, drie loketten. Dit betekent heel veel papieren rompslomp, tijdrovende organisatie en ergernissen voor patiënten. Dit geldt ook voor de indicatiestelling voor langdurige zorg. Die veroorzaakt veel onnodige bureaucratie en moet daarom worden hervormd.

De VVD kiest ervoor de langdurige zorg onderdeel te maken van de zorgverzekeringswet, de variant 'Zorg Verzekerd' uit de 'brede heroverwegingen'. Op deze manier wordt het mogelijk dat iedere Nederlander gebruik kan blijven maken van langdurige zorg. Daarbij kiest de VVD niet voor een ingewikkelde eigen bijdrageregeling. Mensen krijgen een vergoeding voor zorg en moeten net als ieder ander zelf de kosten voor wonen en levensonderhoud betalen. Zo krijgen mensen met een chronische beperking veel meer invloed op hun eigen woonomgeving en zijn ze vrij in hun keuze van de mensen met wie ze willen samenwonen. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie waarin voor mensen met een chronische aandoening veel beslissingen door anderen worden genomen. Voor mensen die hun zorg helemaal zelf willen regelen zal de VVD het Persoonsgebonden Budget wettelijk verankeren.

De VVD handhaaft de begeleiding naar zorg (MEE) voor de groep Licht Verstandelijk Gehandicapten. Daarmee waarborgen wij ook voor hen dat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen en werken, ook wanneer zij niet kunnen terugvallen op familie of vrienden. Het vergoedingensysteem van de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) wordt vereenvoudigd. De VVD wil dat ook de meest kwetsbare groepen die een beroep doen op de langdurige zorg een kwalitatief goed leven kunnen leiden.

2.4 Sport

De VVD is de sportpartij bij uitstek. Wij zien investeringen in sportvoorzieningen als investeringen in de toekomst. Sport bevordert sociale cohesie, veiligheid en gezondheid en helpt schooluitval en criminaliteit te voorkomen. Onze jeugd moet daarom vroeg in aanraking komen met sport. Hier ontdekken kinderen hun talenten en leren ze discipline, sociaal gedrag en groepsverantwoordelijkheid.

Top- en breedtesport, ook voor mensen met een beperking, moeten daarom worden gestimuleerd. Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang moeten nauw samenwerken om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Leerlingen in het basis-, beroeps- en voortgezet onderwijs moeten voldoende sporten, liefst drie lesuren per week. Ook voor werkgevers en werknemers loont het om te sporten. Bedrijven mogen daarom investeringen in sportvoorzieningen voor medewerkers fiscaal in mindering brengen op hun winst.

De VVD is trots op de topsporters die Nederland voortbrengt. Zij zetten ons land op de kaart en geven het goede voorbeeld aan onze jeugd. Topsporters moeten daarom ruimte krijgen om zich te ontwikkelen door middel van goede onderwijsvoorzieningen en (medische) technologie. De overheid faciliteert bovendien waar mogelijk de oprichting van private studiebeurzen om topsporters te ondersteunen. Sport moet toegankelijk en dichtbij de mensen zijn. Het Rijk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) maken daartoe gerichte afspraken, zodat elke wijk de openbare ruimte zo effectief mogelijk benut voor sport, spel en bewegen, ook in het groen. Niet alleen de achterstandswijken krijgen goede sport- en speelplekken, maar ook de kansrijkere buurten. De sportvereniging of sportclub moet terug de wijk in. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om sportfaciliteiten vrij te stellen van de WOZ-aanslag. De VVD laat het niet alleen bij woorden. Wij trekken ruim 200 miljoen euro extra uit voor de stimulering van de Sport in Nederland. Deze investering wordt gefinancierd met additionele inkomsten uit loterijen.

De overheid dient alles in het werk te stellen om in 2028 de Olympische Spelen naar Nederland te halen. Dat betekent een positieve impuls voor de sport, onze economie en de ruimtelijke dynamiek in ons land.

2.5 Cultuur

Kunst en cultuur dragen bij aan een vrije, tolerante en dynamische Nederlandse samenleving. De VVD wil dat de goede naam van Nederland in de wereld op het gebied van kunst, architectuur, design, (klassieke) muziek en cultuur verder en beter wordt uitgedragen. De cultuursector zit echter in de houdgreep van de overheid. De Staat betaalt en bepaalt. Een terugtrekkende, krachtige en kleine overheid kan in de visie van de VVD weer orde op zaken stellen en de directe relatie tussen hen die cultuur maken en hen die ervan genieten herstellen. Slechts een kwart van de uitgaven aan cultuur wordt opgebracht door kaartverkoop of bestedingen afkomstig uit loterijen, sponsoring, giften en dergelijke.

De VVD wil meer ruimte geven aan de samenleving en minder aan de overheid. Cultuur moet terug naar de samenleving. De VVD bepleit daarom een grotere rol voor verzamelaars, mecenasen, sponsors, stichtingen en fondsen in de kunstsector. Met een 'Geefwet' worden bestaande fiscale mogelijkheden samengebracht waarmee extra privaat kapitaal vrijkomt voor de cultuursector. Culturele instellingen moeten een groter deel van hun inkomen zelf verwerven. Subsidies worden in toenemende mate vervangen door leningen met lage rentes via publiekprivate fondsen.

Kunstenaars die gebruik maken van de Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK) genieten een uitzonderingspositie in de sociale zekerheid. Sociale voorzieningen moeten echter alleen toegankelijk zijn voor mensen die echt niet kunnen werken. Kunstcreatie is een bijzondere vorm van ondernemerschap die geen uitzonderingspositie in ons sociaal bestel moet hebben. De VVD is daarom van mening dat het feit dat iemand kunstenaar is niet betekent dat hij of zij niet zou kunnen werken. Daarom wil de VVD de WWIK afschaffen. Zo behouden we de sociale zekerheid voor diegenen die het echt nodig hebben.

Versterking van de cultuursector via extra overheidsprogramma's gaat uit van een maakbaarheidsgedachte die niet past bij onze tijd. Een overheid die beoordeling en financiering van cultuur op afstand zet, kan niet tegelijkertijd zelf groeien. De VVD wil daarom de overheidsonderdelen die zich bezighouden met de cultuursector verkleinen. De VVD ziet bovendien geen toegevoegde waarde in de cultuurkaart. De werking ervan ten opzichte van andere kortingssystemen is niet aangetoond en de uitvoeringskosten zijn veel te hoog. 'Culturele broedplaatsen' moeten worden bevrijd van de verstikkende overheidsbemoeienis.

In een divers medialandschap is een kwalitatief hoogwaardige publieke omroep nodig, met als kerntaken informatie, opinie, educatie, kunst en cultuur. Technologische ontwikkelingen zoals de toenemende beschikbaarheid van breedband en de verschuiving van 'broad'- naar 'narrowcasting' zullen grote gevolgen hebben voor de omroepwereld. De publieke omroepen en de commerciële omroepen hebben ieder een eigen plek in het stelsel. Het is aan de overheid erop toe te zien, dat de activiteiten van de publieke omroep de marktordening niet verstoren. De VVD vindt daarom dat de publieke omroep met één net minder kan opereren en moet besparen op overhead. De publieke taak kan op twee televisiekanalen en vier radiokanalen worden waargemaakt, ook hoogwaardig.

Orde op
zaken
in de
leef-
omgeving

3. Orde op zaken in de leefomgeving

Een prettige woon- en leefomgeving is voor mensen belangrijk. Daaronder vallen bijvoorbeeld recreatie en natuur dichtbij huis, voldoende openbare voorzieningen en een schone economie. Mensen moeten kunnen wonen en ontspannen waar zij willen. Bedrijven moeten zelf hun vestigingsplek kunnen bepalen.

Nederland is een klein land en daarom moet de overheid een heldere visie hebben over hoe de ruimte wordt verdeeld. De VVD wil Nederland mooi en dynamisch houden. Daarvoor moeten keuzes worden gemaakt. De VVD wil een duidelijk onderscheid tussen natuurgebieden, waardevolle landschappen en agrarische en stedelijke gebieden. Op die manier ontstaat ruimte voor zowel economie als ecologie.

De VVD wil een duurzame samenleving die in de toekomst niet langer afhankelijk is van fossiele brandstoffen. Duurzaamheid is voor de VVD een aanpak waarin evenwicht is tussen economie, ecologie en de wensen uit de samenleving. Een duurzame samenleving wordt niet bereikt door ondernemers en burgers voor te schrijven wat zij wel en niet mogen en moeten doen. De overheid moet heldere doelen stellen en ondernemers uitdagen met oplossingen te komen. Juist innovatieve ondernemers kunnen een grote bijdrage leveren aan schonere vormen van duurzame energie, minder CO₂-uitstoot en creatieve ruimtelijke oplossingen. Die innovatiekracht moeten we benutten om tot een schonere en toekomstbestendige economie te komen. Daar liggen grote kansen voor de Nederlandse economie.

3.1 Investeren in mobiliteit

Iedereen in Nederland moet zich vrij kunnen bewegen op de manier waarop hij of zij dat wil. De VVD ondersteunt de keuzevrijheid van de reiziger voor een transportmiddel. Alle modaliteiten zijn noodzakelijk: weg, water, spoor en lucht.

Nederland ligt aan de Noordzee en is daarmee een van toegangspoorten van Europa. De kansen die dat geeft moeten we benutten. Een goede infrastructuur voor het vervoer van personen, goederen en informatie is daarvoor noodzakelijk. Op dit moment is de infrastructuur van Nederland echter niet in orde. Mensen staan in de file, treinen rijden niet op tijd. Dat is niet alleen vervelend voor de mensen die er last van hebben, maar het is ook slecht voor ons land als geheel. Files veroorzaken maatschappelijke kosten en zijn slecht voor het milieu.

Daarom wil de VVD de mobiliteit in Nederland snel verbeteren. Dat kan alleen worden bereikt met een beleid waarin aandacht is voor weg, spoor, water en lucht. Daarom moet zowel het capaciteitsprobleem als het gebruiksprobleem worden aangepakt. Door meer wegen aan te leggen, maar ook door mensen te stimuleren meer thuis te werken of dichterbij het werk te gaan wonen. Automobilisten zijn nu al genoeg geld kwijt aan het bezit en het gebruik van hun auto. De bovenstaande maatregelen moeten daarom worden betaald uit de inkomsten die de overheid ontvangt van automobilisten. De VVD is tegen de invoering van de kilometerheffing. Het niet invoeren van dit systeem levert de overheid een fikse besparing op.

De VVD wil voor het uitbreiden van het wegennet jaarlijks 500 miljoen boven op de bestaande budgetten uittrekken. Op dit moment is slechts 2% van onze oppervlakte bestemd voor infrastructuur. Als de belangrijkste knelpunten worden aangepakt komt daar slechts een fractie bij. De procedure die moet worden doorlopen voordat met het aanleggen van een weg of spoorlijn kan worden begonnen, moet verder worden vereenvoudigd. Bezwaarschriften tegen het aanleggen van nieuwe infrastructuur mogen wat de VVD betreft alleen nog maar worden ingediend door direct belanghebbenden, zoals omwonenden. De publiekprivate samenwerking bij het aanleggen van wegen moet efficiënter worden vormgegeven.

De VVD is voor een onderscheid tussen regionale, nationale en internationale wegen. Elke vorm van verkeer zou zijn eigen wegen moeten hebben. Nieuwe snelle verbindingen, zoals grote internationale wegen met weinig afslagen, moeten ook door particuliere partijen kunnen worden aangelegd. Maar niet alleen meer wegen leiden tot minder files. Ook 'kleine' maatregelen verzachten het fileleed. Zoals Park & Ride-voorzieningen, transferia, carpooling, incidentenmanagement en de intensivering van telewerken.

De VVD wil de openbare ruimte zo inrichten dat de doorstroming zo goed mogelijk is. Maar dat mag nooit ten koste gaan van de veiligheid, zeker niet op plaatsen waar veel kinderen zijn. De VVD is daarom voorstander van het invoeren van schoolzones: gebieden om en rond de school. De veiligheid van ouder en kind staat daar voorop.

Het openbaar vervoer moet een goed alternatief worden voor de andere vormen van vervoer. Op dit moment brengt het openbaar vervoer je van een plek waar je niet bent naar een plek waar je niet wilt zijn. De VVD wil alle hoofdverbindingen op het spoor vierbaans maken. Voor de realisatie hiervan in de steden moeten inventieve oplossingen worden gezocht, zodat de overlast voor omwonenden minimaal is. Het huidige spoorwegennet moet zodanig worden verbeterd dat de treinen ook onder - voor Nederlandse begrippen - barre weersomstandigheden blijven rijden.

Het vervoer per tram, bus en metro wil de VVD door particuliere bedrijven laten blijven uitvoeren. Hiermee zijn de afgelopen jaren goede resultaten geboekt. Ook het openbaar vervoer in de steden moet zo worden geregeld. De Randstad is een drukbevolkt gebied waar goed openbaar vervoer zeer belangrijk is. Daarom wil de VVD dat in de Randstad één instantie het openbaar vervoer gaat organiseren. In 2015 zal het hoofdspoorwegennet worden aanbesteed.

3.2 Woningmarkt

De VVD vindt dat mensen zelf mogen bepalen waar en hoe ze wonen. De VVD wil het eigen woningbezit stimuleren. Het bezitten van een eigen woning is een solide investering in de toekomst en biedt de mensen de mogelijkheid hun persoonlijke woonwensen te realiseren.

De VVD is voor een vrije woningmarkt, maar met steun voor hen die het nodig hebben. Mensen met een laag inkomen moeten worden ondersteund in hun woonbehoefte. De woningmarkt wordt nu compleet verstoord door het grote aantal sociale huurwoningen. Ruim een derde van de Nederlandse woningen is gesubsidieerd terwijl slechts 17% van de huishoudens in Nederland een inkomen heeft waarmee zij niet zelfstandig een woning kunnen betalen.

Huursector

Sociale huurwoningen worden dubbel gesubsidieerd. De huurprijs is kunstmatig laag en er wordt huurtoeslag betaald. Mensen die een gesubsidieerde huurwoning hebben zullen niet snel verhuizen omdat zij dan vaak ineens veel meer gaan betalen. Het gevolg is een huursector die op slot zit. Daardoor zijn er te weinig huurwoningen beschikbaar voor mensen die het echt nodig hebben. Deze mensen komen vaak op een lange wachtlijst terecht. Hierdoor kunnen mensen niet wonen waar en hoe zij willen, maar zijn ze afhankelijk van een bureaucratisch toewijzingssysteem. Dat vindt de VVD onacceptabel. De VVD wil dat niet langer de woning maar de mens centraal staat.

De woningbouwcorporaties spelen een belangrijke rol in de verstoring van de markt. Door de niet-conforme huurprijzen die zij moeten hanteren, is het gat tussen de private huurmarkt en de sociale huurmarkt groot en is tevens de stap van huren naar kopen moeilijk te maken. Enerzijds hebben woningbouwcorporaties een commerciële doelstelling: het maken van winst. Anderzijds dwingt de overheid hen om maatschappelijke doelen na te streven, zoals het investeren in maatschappelijk vastgoed. De VVD wil af van deze onduidelijkheid. De corporaties zijn in de eerste plaats verhuurder. Daarnaast hebben de corporaties gezamenlijk 300 miljard euro aan kapitaal aan woningen in bezit dat met gemeenschapsgeld is opgebouwd. De VVD wil dat corporaties een deel van hun woningbezit verkopen zodat meer starterswoningen beschikbaar komen. Dit geld moet worden aangewend om mensen te ondersteunen die niet zelfstandig in hun woonbehoefte kunnen voorzien.

De VVD wil af van het predicaat sociale huurwoning. Dat kan door voor alle woningen de huurprijzen geleidelijk vrij te laten. De huurder en verhuurder, en niet de overheid, moeten bepalen hoe hoog de huurprijs is. Het gat tussen sociale huur, particuliere huur en de koopmarkt wordt zo verkleind. Wie op deze huurmarkt niet zelfstandig uit de voeten kan, wordt ondersteund.

Veel huurwoningen zijn eigendom van woningcorporaties. Zij krijgen door de vrije huurprijzen extra inkomsten. Deze extra huurinkomsten moeten worden aangewend als voeding voor een specifiek huurtoeslagenfonds waaruit de huurtoeslag wordt betaald. Dit past bij de sociale doelstelling die corporaties oorspronkelijk hadden.

In zo'n stelsel wordt de doorstroming op de huurmarkt sterk verbeterd. Daardoor komen meer woningen beschikbaar voor starters. Op dit moment is de huursector ernstig verstoord. Een overgang naar een vrije huurmarkt, waar iedereen gelijke kansen heeft, zal daarom geleidelijk moeten verlopen.

Koopsector

De VVD wil de woningmarkt bevrijden van regelzucht en andere overheidsbemoeyenis. Er moet bijvoorbeeld meer ruimte komen om woningen te bouwen op plaatsen waar vraag is - ook in de Randstad. Dat hoeft niet ten koste te gaan van de natuur. De VVD wil dat de overheid duidelijk aangeeft waar natuur is die niet verloren mag gaan. Op andere plekken moet woningbouw de ruimte krijgen.

Nieuwe wijken moeten geen eenheidsworst zijn. Als op plaatsen grootschalige woningbouw komt moet veel ruimte zijn voor particulier opdrachtgeverschap. Dan bepaalt de nieuwe woningeigenaar zelf hoe zijn woning er uit komt te zien. Een groot probleem op de woningmarkt is het gebrek aan doorstroming, omdat het duur is te verhuizen. Steeds als iemand verhuist moet hij zes procent belasting betalen over de waarde van zijn nieuwe woning. De VVD wil deze overdrachtsbelasting aanpakken om zo de doorstroming op de woningmarkt te verbeteren. De overdrachtsbelasting wordt daarom gehalveerd naar 3%. Op termijn wil de VVD deze belasting helemaal afschaffen. Op de Onroerend Zaakbelasting (OZB) komt een wettelijk maximum en aan de hypotheekrenteaf trek wordt niet gemorrelt. De VVD wil de recente verhoging van het eigenwoningforfait terugdraaien (zie paragraaf 1.2). De Nationale Hypotheekgarantie (NHG) is tijdelijk verruimd om de huizenmarkt uit het slop te trekken. De VVD wil deze verruiming verlengen tot 2015. Om de werkgelegenheid in de bouwsector te stimuleren wil de VVD een verlaagd BTW-tarief invoeren voor groot onderhoud en verbeteringen aan de woning.

3.3 Duurzaamheid en energie

De VVD wil een verantwoord energie- en klimaatbeleid voeren. De fossiele brandstoffen raken op en zorgen voor vervuiling. Bovendien komen deze brandstoffen uit onveilige gebieden als Rusland en het Midden-Oosten. Daardoor wordt ons land afhankelijk van deze gebieden. Er moeten daarom maatregelen komen om de beschikbaarheid van energie voor onze samenleving ook in de toekomst zeker te stellen. De VVD wil toe naar schone en hernieuwbare vormen van energie. Dit biedt kansen voor het milieu én voor onze economie.

De komende jaren zullen we deels nog afhankelijk blijven van fossiele brandstoffen. Daarom is een betere spreiding over fossiele bronnen en het benutten van andere primaire energiebronnen nodig. We kunnen ons niet veroorloven opties buiten beeld te houden. Kernenergie is nodig vanuit het oogpunt van zelfvoorzienendheid en klimaatdoelstellingen. Daarnaast moeten we fors inzetten op energiebesparing en het bepalen van de wenselijke energiemix voor de komende decennia. De VVD ziet het vraagstuk van duurzame energie niet somber in. Integendeel. Juist ook voor de economie liggen er grote kansen in het exporteren van onze kennis over schone technologieën. Zo werken we aan een schoner milieu, maar ook aan meer banen.

De VVD wil dat Nederland minder afhankelijk wordt van fossiele brandstof, zuinig omgaat met energie en dat de uitstoot van CO₂ wordt teruggebracht. Dat zijn heldere doelstellingen. Maar de VVD wil niet dat de overheid de markt gaat voorschrijven hoe deze doelstellingen moeten worden bereikt. Dus geen specifieke technologieën subsidiëren maar ruim baan geven aan nieuwe technieken. Veel subsidie-regelingen op het gebied van duurzaamheid kunnen worden afgeschaft. Het Agentschap NL (voorheen Senter Novem) kan dan sterk worden ingekrompen. Er moeten slechts enkele eenvoudige, generieke regelingen overblijven die niet de exploitatie subsidiëren, maar gericht zijn op het stimuleren van innovatie. De VVD maakt de komende jaren een bedrag van 450 miljoen euro vrij om innovatie in schone en hernieuwbare energie te stimuleren.

Daarnaast wil de VVD energievervalsing tegengaan. Zeker in bebouwde gebieden is hier nog veel te bereiken met eenvoudige maatregelen. De VVD wil ambitieuze doelstellingen ten aanzien van energieneutraal bouwen. De overheid moet als klant het goede voorbeeld geven. De VVD wil dat de beschikbare gelden worden ingezet om ondernemerschap te belonen, bijvoorbeeld door lagere belastingen voor 'greentech'. Ook kan de overheid een (startende) duurzame ondernemer garantieregelingen geven.

Tot slot wil de VVD ruimte voor kernenergie, als veilige en schone technologie om energie op te wekken. Nu importeert ons land veel kernenergie uit het buitenland. De VVD wil dat deze vorm van energie ook in ons land wordt opgewekt. In het Zeeuwse Borsele kan daarom een tweede kerncentrale worden gebouwd. Dit wordt een zogenoemde vierde generatie kerncentrale, waar op zeer schone en veilige wijze energie wordt opgewekt. Als het aan de VVD ligt worden er geen nieuwe kolencentrales gebouwd.

3.4 Ruimtelijke ordening

De VVD wil dat bij de inrichting van Nederland niet behoudzucht maar dynamiek centraal staat. De VVD wil meer ruimte voor woningbouw in de Randstad. De Randstad moet zich kunnen ontwikkelen tot metropool, waarin wonen en werken centraal staat. De VVD wil niet koste wat het kost alle groene gebieden in de Randstad behouden. Echt bijzondere groene gebieden moeten worden beschermd. Bij een drukbevolkt gebied horen ook goede voorzieningen. Daarom moet er in de Randstad één goed werkend systeem van openbaar vervoer komen. Buiten de Randstad is ruimte voor landelijk wonen, landbouw, natuur en duurzame energieopwekking. Nederland moet dus geen eenheidsworst worden. Er moet juist verschil zijn tussen drukke, bruisende steden en een aantrekkelijk landelijk gebied.

In sommige regio's daalt de bevolking. Daar moet worden gezocht naar nieuwe economische motoren en slimme manieren om voorzieningen in de dorpen te behouden. Er moet kritisch worden gekeken naar regelgeving op het gebied van zorg en onderwijs die het behoud van voorzieningen in dorpen bemoeilijkt.

De VVD wil niet dat de overheid precies voorschrijft hoe de omgeving eruit moet zien. Maar de overheid moet wel kaders stellen. Verschillende regio's moeten zelf keuzes met betrekking tot hun ruimtelijke ordening kunnen maken. Door deze keuzes te durven maken komt er weer ruimte voor ontwikkeling van zowel woningbouw, als natuur en landbouw.

Om het bovenstaande te bereiken moeten vergunningsprocedures worden versneld. Hinderende milieuwetgeving moet worden afgeschaft. Daarnaast moet de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening worden versimpeld. Alleen zo komt er weer ruimte in Nederland om te ondernemen en om aan de wensen van de samenleving te voldoen.

De VVD wil voor alles dat de leefomgeving veilig is. De oudste onveilige 'factor' die ons land kent is het water. Veel Nederlandse dijken en waterkeringen vertonen achterstallig onderhoud. De VVD wil deze achterstand wegwerken en is daarom tegen iedere bezuiniging op het onderhoud van dijken en waterkeringen.

3.5 Natuur

De VVD vindt natuur belangrijk, voor de biodiversiteit en voor de mens. Grote aaneengesloten natuurgebieden bieden kansen voor de biodiversiteit, maar bieden ook ruimte voor recreatief gebruik en wonen aan de randen van de natuur. Op die manier krijgen we natuur waar mensen van kunnen genieten. In Nederland worden deze natuurgebieden aangekocht en ingericht in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Afsproken is dat deze hoofdstructuur in 2018 gereed is. De realisatie gaat echter veel langzamer dan verwacht. Van de al aangekochte gebieden is slechts 30% ingericht als natuurgebied. Verandering van het EHS-beleid is noodzakelijk door te concentreren op grote gebieden. De komende jaren moet de nadruk liggen op het inrichten en beheren van al aangekochte gebieden, voordat extra grond wordt aangekocht. De inrichting van natuurgebieden kan worden versneld door particulier natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer - daar waar dit mogelijk is - te stimuleren.

Op dit moment wordt ons natuurbeleid gedomineerd door het Europese Natura 2000-beleid. Dat richt zich eenzijdig op allerlei plant- en diersoorten en houdt weinig rekening met de mens in de natuur. De gevolgen van dit beleid voor omliggende bedrijven is vaak groot. Eindeloze procedures houden

economische en recreatieve ontwikkelingen tegen. De VVD wil toe naar een positief natuurbeleid. Daarin staan kansen centraal voor zowel economie als ecologie. We moeten niet terugkijken naar wat er ooit was, maar een visie hebben op hoe het kan worden. En we moeten realistisch en vooral praktisch blijven. Geen ingewikkelde regelingen, maar ruimte bieden aan de natuur om zich te ontwikkelen en aan de mens om er van te genieten.

Veel Natura 2000-gebieden worden al beschermd door andere natuurwetgeving of zijn zo klein dat een duurzaam herstel van natuurwaarden nauwelijks mogelijk is. De VVD wil daarom dat het aantal Natura 2000-gebieden fors wordt teruggebracht. De ontwikkeling rondom Natura 2000-gebieden moet niet worden beperkt.

Door de diverse Europese en Nederlandse natuurwetten (Flora- en Faunawet, Vogel- en habitatrichtlijn, Natura 2000, Natuurbeschermingswet) en beschermingsregimes voor waardevolle landschappen is een woud van regels ontstaan dat Nederland lam legt. Het stapelen van regels moet worden tegengegaan. Het wordt tijd om orde op zaken te stellen en te komen tot een begrijpelijk, haalbaar en uitvoerbaar natuurbeleid. Dit betekent een beperking van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG).

3.6 Agrarische sector

De VVD heeft waardering voor agrarische ondernemers. De landbouw in Nederland is een economische sector van betekenis. Daarnaast speelt zij een belangrijke rol in onze voedselvoorziening en als beheerder van het typische Nederlandse landschap, cultuur en tradities. De VVD kiest voor een sterke landbouw die op de wereldmarkt kan concurreren. Landbouwsubsidies en handelsversturende maatregelen moeten wereldwijd worden afgeschaft. Uitgangspunt is een wereldwijd gelijk speelveld.

De VVD wil ruimte creëren voor de landbouw, door gebieden aan te wijzen waar de landbouw zich volop kan ontwikkelen. In andere gebieden waar sprake is van bijzonder landschap, zal de landbouw zich moeten aanpassen aan deze beperkende omstandigheden.

Bij het behouden van een aantrekkelijk landschap en het aanbieden van groene recreatie speelt de landbouw een belangrijke rol. Boeren die hieraan een bijdrage leveren moeten daar voor worden gecompenseerd.

De VVD wil dat de Greenports goed kunnen blijven presteren in vergelijking met internationale concurrenten. Ook productielocaties die niet in de Greenports gesitueerd zijn, moeten zich verder kunnen blijven ontwikkelen. Essentieel is dat de sector het energiegebruik zal terugdringen (zie paragraaf 1.6 en 3.3).

3.7 Dierenwelzijn

Vanuit de samenleving wordt kritisch gekeken naar productiemethoden en dierenwelzijn. De overheid dient deze wensen te vertalen in heldere en haalbare doelstellingen. We moeten ons daarbij wel bewust blijven van de concurrentiepositie van de Nederlandse landbouw ten opzichte van het buitenland. Afspraken over dierenwelzijn en productiemethoden moeten daarom in internationaal verband worden gemaakt. De VVD blijft zich hiervoor inzetten.

Verreweg de meeste huisdiereigenaren gaan liefdevol en verantwoord om met hun huisdier. De VVD is daarom tegen allerlei betuttelende maatregelen voor mensen met een huisdier, zoals het verplicht chippen van honden en katten. Een eigenaar zal immers zelf zorgen dat zijn huisdier te traceren is. Mensen die hun huisdier mishandelen of daar op andere wijze onverantwoord mee omgaan worden wat de VVD betreft hard aangepakt. Dit kan via hogere straffen of door het opleggen van een houdverbod voor dieren.

Orde op
zaken
bij de
overheid

4. Orde op zaken bij de overheid

4.1 De overheid

De VVD wil een krachtige, kleine overheid. Het overheidsbestuur is er voor de burger en niet andersom. Ambtenaren dienen zich daarom dienstverlenend en klantvriendelijk op te stellen tegenover burgers. Daadkrachtig en op tijd handelen bepaalt in belangrijke mate de effectiviteit van een kleine overheid die zijn burgers tot dienst is.

De laatste jaren is de afstand tussen de burger en de overheid gegroeid en is het wantrouwen tegen de staat groter geworden. Er heerst in Nederland een ernstige vertrouwenscrisis. Mensen hebben weinig vertrouwen in de rechtsstaat en het optreden van de overheid. Spreekt de overheid wel de waarheid, is de overheid wel betrouwbaar en is zij niet meer een 'partij' dan het verlengstuk van het algemeen belang?

De VVD wil deze crisis beëindigen en het vertrouwen van de burger terugwinnen. De overheid is niet de vertegenwoordiger van een kleine elite maar is van en voor iedere burger. Terughoudendheid ten aanzien van nieuwe taken, een compacte en overzichtelijke organisatie en een dienstverlenende en klantvriendelijke werkwijze moeten bijdragen aan het terugwinnen van het verloren vertrouwen. Dit betekent orde op zaken stellen in alle bestuurslagen.

De VVD staat voor minder bestuur, minder politici en minder ambtenaren. Nederland functioneert beter met een kwart minder bestuurders en ambtenaren. Dat betekent minder Tweede Kamerleden (van 150 naar 100), Eerste Kamerleden (van 75 naar 50), ministers, staatssecretarissen en minder raads- en s tatenleden en bestuurders op provinciaal en lokaal niveau.

Daarnaast kan de overheid geld besparen. Dit kan door betere samenwerking, meer gezamenlijke inkoop en door minder mensen in te huren. Alle overheidsinstellingen moeten een kwart minder gaan inhuren. Ook wat betreft de loonkosten moet de overheid de tering naar de nering zetten. Het salaris van ambtenaren neemt in de periode tot 2015 met de inflatie toe. De secundaire arbeidsvoorwaarden van ambtenaren worden geharmoniseerd met de private sector.

De Ministerraad moet een slagvaardig en collegiaal orgaan zijn. Met een wijziging van de departementale structuur wordt enerzijds beoogd de bureaucratie zoveel mogelijk te beperken en anderzijds het aantal ministers en ambtenaren te beperken. Dit leidt tot ingrijpende veranderingen in de bestuursstructuur, gericht op een halvering van de omvang van de Ministerraad. Ministers zonder portefeuille verdwijnen, evenals projectministeries zoals Jeugd en Gezin.

De VVD wil de bestuurlijke drukte in Nederland aanpakken. Te vaak is het maken van beleid, de uitvoering van dit beleid en het toezicht versnipperd over verschillende bestuurslagen (Rijk, provincies/ waterschappen en gemeenten). De VVD wil per beleidsterrein een duidelijke afbakening van de verantwoordelijkheden en betrokkenheid van de verschillende bestuurslagen. Stelregel hierbij is dat er niet meer dan twee bestuurslagen betrokken zijn bij het vaststellen en uitvoeren van beleid en het toezicht hierop.

Provincies moeten zich beperken tot taken op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, openbaar vervoer, de ontwikkeling en beheer van regionale infrastructuur, beheer van het landelijk gebied, economische ontwikkeling en het toezicht op de waterschappen. Andere taken zoals jeugdzorg, cultuurbeleid, arbeidsmarktbeleid, onderwijs en daklozenzorg worden afgestoten naar Rijk of gemeenten. De VVD is voor een Randstadprovincie. Voor andere provinciebesturen moet het makkelijker worden gemaakt om te fuseren.

De waterschappen zijn door schaalvergroting in korte tijd tot een omvang gegroeid die vergelijkbaar is met die van provincies. De beleidsvormende provincies en de vooral uitvoerende waterschappen kunnen elkaar aanvullen. Daarom staat de VVD getrapte verkiezingen van de waterschapsbesturen voor.

De moeizame en weinig populaire rechtstreekse verkiezingen van de waterschapsbesturen kunnen achterwege blijven.

Op gemeentelijk niveau is de positie van de burgemeester aan herwaardering toe. De huidige situatie - een tussenvorm van benoeming en verkiezing - is niet helder en valt internationaal uit de toon. De VVD is voor een rechtstreeks door de bevolking gekozen burgemeester. Het versterken van het mandaat van de burgemeester zal een krachtiger en stabiel bestuur van de gemeente mogelijk maken. De VVD wil bovendien overbodige en bureaucratische bestuurlijke tussenlagen afschaffen. Deelgemeenteraden en andere ongewenste bestuurlijke tussenlagen worden daarom opgeheven terwijl de gemeentelijke dienstverlening in de wijken in stand wordt gehouden. Bovendien wil de VVD gemeentelijke herindeling van onderop stimuleren.

De nieuwe staatkundige verhoudingen met de eilanden die voorheen de Antillen vormden, krijgen langzaam vorm. De VVD wil met de eilanden een strikt zakelijke relatie onderhouden, bij voorkeur in een Gemenebestachtige constructie, met veel autonomie voor de grote eilanden en minder bemoeienis van Nederland. Nederland draagt zorg voor een adequaat toezicht op de kwaliteit van het bestuurlijk, justitieel en politieel apparaat. Ook heeft het Koninkrijk een verantwoordelijkheid op het gebied van Defensie en Buitenlandse Zaken. Het Statuut voor het Koninkrijk moet daartoe ingrijpend worden herzien. Overigens moeten de grote eilanden de eigen financiële broek ophouden.

4.2 Veiligheid

Het garanderen van veiligheid is een klassieke taak van de overheid. Burgers maken zich veel zorgen over hun veiligheid. Het - ook 's avonds - onbekommerd kunnen gaan en staan waar je wilt zonder gevoelens van onveiligheid is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende maatschappij. Diegenen die inbreuk maken op de veiligheid moeten worden geconfronteerd met een krachtig optredende overheid. Er dient respect te bestaan voor de personen die namens de overheid optreden: uiteraard de politieagent, maar ook al die anderen die in het algemeen belang werkzaam zijn, zoals ambulancepersoneel en ambtenaren bij de sociale dienst. De VVD staat pal voor deze mensen. Nederland moet veiliger, want zonder veiligheid is er geen vrijheid. De VVD wil het vertrouwen in de rechtsstaat herstellen om onze vrijheid te waarborgen. Vertrouwen in de rechtsstaat kan deels worden hersteld door het opnieuw inrichten van die rechtsstaat en door extra te investeren in veiligheid. Daarom investeert de VVD in extra blauw op straat door 3500 extra agenten aan te stellen. De VVD heeft daarbij ook aandacht voor het landelijk gebied. Van de 3500 extra agenten gaan er 1000 naar het landelijk gebied. Op sommige plaatsen in ons land moeten mensen onverantwoord lang wachten op de politie als zij die bellen. De VVD vindt dit onaanvaardbaar en wil de aanrijtijden van de hulpdiensten substantieel terugbrengen.

Veiligheid kan in gevaar worden gebracht door tal van zaken, van vandalisme tot terrorisme. In al deze gevallen is een duidelijk antwoord van de overheid nodig waarbij het slachtoffer een veel centralere plaats moet innemen dan tot nu toe. In het Nederlandse strafrecht wordt te veel aandacht besteed aan de bescherming van de dader. De VVD wil daarom dat de schade van slachtoffers altijd wordt verhaald op de dader. Als de dader minderjarig is, worden de ouders aansprakelijk gesteld. Er zijn ook betere mogelijkheden nodig om beslag te leggen op het eigendom van daders. Een dader kan nog maximaal eenmaal een taakstraf opgelegd krijgen. Bij een veroordeling worden de proceskosten altijd op de dader verhaald. Gewelddelicten worden zwaarder bestraft en mogen volgens de VVD niet langer worden afgedaan met een taakstraf.

Als het gaat om relatiemisdrijven krijgen veroordeelde daders minder rechten om hun kinderen te bezoeken of de ouderlijke macht uit te oefenen. Degene die ter verdediging van zichzelf of van zijn woning genoodzaakt is geweld tegen de dader te gebruiken moet grotere bescherming worden geboden. Bij de strafoplegging door de rechter moet duidelijk zijn hoe de straf ten uitvoer wordt gelegd. Geen elektronisch huisarrest als er een gevangenisstraf is opgelegd. Om veelplegers van kleine criminaliteit aan te pakken moet de overheid het principe 'three strikes, maximum punishment' gaan toepassen. Criminelen moeten na drie veroordelingen voor hetzelfde delict automatisch de maximumstraf krijgen.

Politie

Organisatorische onkunde of een tekort aan geld mag volgens de VVD geen excuus zijn voor een tekort aan veiligheid. De VVD wil daarom een effectievere organisatie van de bestrijding van misdaad. Hoewel de Nederlandse politie qua professionaliteit vergelijkingen met het buitenland goed kan doorstaan, kan de effectiviteit van de politie aanmerkelijk worden vergroot door een einde te maken aan de versnippering die wordt veroorzaakt door het bestaan van 26 afzonderlijke politiekorpsen. De gebrekkige samenwerking tussen de korpsen leidt tot teveel bureaucratische afstemming en gaat ten koste van de echte taken van de politie. De VVD wil daarom de 26 korpsen en de Koninklijke Marechaussee tot één 'Politie Nederland' samenvoegen. Uiteraard dienen voorzieningen te worden getroffen ten aanzien van de militaire taken van de Koninklijke Marechaussee. Het samenvoegen van de korpsen komt de dienstbaarheid naar de burger ten goede, omdat minder bureaucratie leidt tot meer blauw op straat in plaats van achter een bureau. De VVD wil de politie afrekenen op resultaten. Een verplicht aantal boetes die de politie moet uitschrijven tast echter het gezag van de politie aan. De VVD wil dan ook een einde aan deze bonnenquota als sturingsinstrument.

Bij de nieuwe politiestructuur staat wat de VVD betreft voorop dat de politie zichtbaar moet zijn in de buurt, wijk of dorp en adequaat toezicht houdt en handhaaft. Ook dient de politie betere opvolging te geven aan gedane aangiften. Te vaak hoort de burger die aangifte heeft gedaan er niets meer van. De politie kan bovendien zijn bereik vergroten door tot een betere afstemming te komen met particuliere beveiligingsorganisaties. Een aantal politietaken kan goedkoper en beter door beveiligingsorganisaties worden uitgevoerd. Het beter delen van informatie maakt effectiever optreden mogelijk. De bescherming van politieagenten, brandweerlieden en andere hulpverleners moet worden aangescherpt.

Ook op centraal niveau is het noodzakelijk tot een betere organisatie van onze veiligheid te komen. Veiligheid wordt niet gediend met tijdverlies vanwege onheldere structuren en onnodig overleg. Er komt één minister die zowel het Openbaar Ministerie als de 'Politie Nederland' onder zijn gezag heeft. Deze minister is verantwoordelijk voor een optimale afstemming tussen beide. Binnen de nationale context zijn de burgemeesters samen met de Hoofdofficier van Justitie verantwoordelijk voor de regionale inzet en prioriteitsstelling.

Overlastgevend gedrag wordt in Nederland niet afdoende gestraft. Dit gebeurt in de eerste plaats omdat de antisociale gedraging niet ernstig genoeg is voor daadwerkelijke strafrechtshandhaving, waardoor politie en justitie vaak machteloos staan. Geluidsoverlast is hier een goed voorbeeld van, evenals vervuiling. Daarnaast worden er bij de handhaving echter ook noodgedwongen keuzes gemaakt, waardoor minder ernstige vergrijpen stelselmatig door de vingers worden gezien. Mensen die zich herhaaldelijk schuldig maken aan hetzelfde foute gedrag krijgen daarom een officiële waarschuwing opgelegd van het Openbaar Ministerie. Gaan zij opnieuw in de fout dan volgt uiteindelijk strafvervolgning. Ook jongeren, die weigeren zich op een positieve manier in te zetten voor de maatschappij en ernstige overlast veroorzaken moeten hard worden aangepakt. Voor de VVD is het onaanvaardbaar dat mensen zich onveilig voelen in hun huis of buurt, terwijl zij machteloos moeten toezien hoe daders onbelemmerd hun gang kunnen gaan. De VVD kiest voor de kant van de slachtoffers. Wij willen daarom effectief cameratoezicht in probleemgebieden, huisarresten met enkelbandjes, effectief snelrecht, schadevergoedingen verhalen op de ouders en het volwassenenstrafrecht toepassen in het geval van ernstige geweldsdelicten.

Als kansspelen leiden tot verslaving en criminaliteit, zoals het witwassen van geld, moet de overheid sterk optreden. Dit optreden moet echter niet leiden tot bevoogding en betutteling van weldenkende Nederlanders. Pokeren, voor kleine bedragen moet in café of sportclub daarom gewoon worden toegestaan.

Privacy

De bescherming van de persoonlijke levenssfeer van burgers is van groot belang. Vrijheid is immers een groot goed. Internet en hedendaagse technieken maken het mogelijk grote hoeveelheden persoonsgegevens te verzamelen: of het nu gaat om het patiëntendossier, de kilometerheffing of terrorismebestrijding. Te vaak moeten we maar uitgaan van de goede bedoelingen van de overheid, zonder dat voldoende garanties en waarborgen tegen misbruik worden geboden. Heldere regels over wat wel en niet mag evenals technische garanties die onjuist gebruik verhinderen vormen waarborgen voor de vrijheid van de burger.

Databanken moeten te allen tijde goed beveiligd zijn. De VVD wil dat er bij grote informatiseringsprojecten in een vroeg stadium nagedacht wordt over het goede gebruik van persoonsgegevens, de noodzaak van het gebruik van deze gegevens en de bescherming ervan. Inbreuken op de privacy zijn toegestaan voor criminaliteitsbestrijding, met inbegrip van terrorismebestrijding. Het moet hierbij echter gaan om opsporingsactiviteiten of inlichtingenoperaties, niet het willekeurig toegankelijk maken van hele databestanden. De overheid bewaakt de vrijheid en beschermt burgers tegen willekeur.

Softdrugs

Het onderscheid tussen hard en soft drugs vervaagt. Ook softdrugs kunnen voor jongeren tot verslavingsproblemen of geestesziekten leiden. Daarnaast veroorzaken coffeeshops soms veel hinder en overlast voor omwonenden. De VVD wil overlastgevendende coffeeshops onmiddellijk sluiten. Buitenlandse gebruikers worden aangetrokken door het Nederlandse drugsbeleid. Een legitimatiesysteem, waarbij de verkoop van softdrugs aan buitenlanders aan banden wordt gelegd moet deze aantrekkelijkheid terugdringen en een einde maken aan de overlast dat het drugstoerisme veroorzaakt. De VVD wil bovendien geen coffeeshops meer in woonwijken of dichtbij scholen.

Discriminatie

Tegen discriminatie, van welke bevolkingsgroep dan ook, moet de overheid attent en adequaat optreden. Gewelddsmisdrijven met discriminatie als achtergrond moeten daarom extra zwaar worden bestraft. De VVD staat als liberale partij borg voor de emancipatie van homoseksuelen. Hoewel op dit gebied reeds veel is bereikt in Nederland, mogen verworvenheden niet worden uitgehold en is niet aflatende aandacht nodig voor die onderwerpen waar gelijke rechten voor homoseksuelen nog niet volledig zijn geregeld. Het toenemende geweld tegen homoseksuelen vraagt om extra aandacht en zwaardere straffen. De 'enkele feit constructie' in de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb) moet bovendien worden geschrapt en er moet een eind komen aan de mogelijkheid voor confessionele scholen om homoseksuele leerlingen en docenten te weren. De VVD is daarenboven duidelijk over het recht van homoseksuelen om met elkaar te trouwen: er is in Nederland geen ruimte voor weigerambtenaren.

4.3 Integratie

De VVD staat voor een samenleving waarin iedereen meedoet. Ongeacht geloof, ras of afkomst. De VVD sluit niemand uit. Bij de VVD staat niet je afkomst maar je toekomst centraal. Niet je geloof maar je gedrag. Niet de groep maar het individu. Wij accepteren niet dat mensen in een hoek worden gezet. Maar ook niet dat mensen dat zelf doen. De VVD verwacht dat mensen de kansen grijpen die hun worden geboden. Gelijke rechten zijn er voor iedereen. Maar ook gelijke plichten. Wij treden op daar waar het fout gaat. Maar moedigen iedereen die wil meedoen en op een positieve manier bijdraagt aan de samenleving juist aan. De VVD staat voor zelfontplooiing van ieder individu, onafhankelijk van waar je wieg heeft gestaan.

Inburgering

De VVD waardeert en erkent mensen die erin slagen op eigen benen hun weg in onze samenleving te vinden en te integreren. En dat zijn er veel. Het is echter niet de overheid die integreert, dat doen mensen zelf. De VVD verwacht dan ook dat iedereen die de keus maakt in Nederland te komen wonen, zelf verantwoordelijkheid neemt om volwaardig mee te draaien in de samenleving. Allochtonen zijn niet zielig, zij kunnen gewoon worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid net als iedere andere Nederlander. Daarbij past geen overheid die via talloze projecten en integratiesubsidies die eigen verantwoordelijkheid van hun schouders neemt. Dat wel te doen lijkt sympathiek. Maar daarachter gaat een diep neerbuigende, stigmatiserende houding van zieligheid schuil. De overheid is geen plaatsvervangende geluksmachine die alle problemen oplost. De VVD wil daarom een einde maken aan de gesubsidieerde integratie-industrie. De inburgeringscursussen zijn te bureaucratisch geworden. De kosten ervan die op de samenleving worden afgewenteld zijn te hoog, de opbrengsten te laag. Het examenonderdeel 'Kennis van de Nederlandse samenleving' wordt geschrapt. Omdat de VVD beheersing van de Nederlandse taal cruciaal vindt voor succesvol inburgeren wordt het examen Nederlandse taal gehandhaafd. Inburgeraars gaan dit examen zelf betalen, eventueel ondersteund met een leenfaciliteit. Inburgeraars kunnen cursussen zelf inkopen op de markt. Dit 'rijbewijs'-model levert de beste garanties

voor individueel maatwerk. Het niet afleggen of niet met succes afronden van het examen Nederlandse taal leidt tot verlies van het verblijfsrecht, geen toegang tot de bijstand of het korten daarop.

Arbeidsparticipatie is volgens de VVD de beste manier om te integreren. Werk je, dan leer je de Nederlandse taal, geef je het goede voorbeeld aan je omgeving en investeer je in jezelf en in de samenleving. Daarom wordt de Integratieportefeuille voortaan ondergebracht bij het nieuwe ministerie van Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Integratie. De overheid moet werken noodzakelijk maken voor wie werken kan. Voor het vinden van werk is iemand in beginsel zelf verantwoordelijk. Wie werken kan, maar een werkgever nog onvoldoende te bieden heeft, moet zich aantoonbaar fulltime inzetten om zijn tekortkomingen weg te werken en zichzelf in voldoende mate te verbeteren. Er moet een reëel en als stimulerend ervaren verschil in netto besteedbaar inkomen tussen uitkering en loon worden gecreëerd.

De VVD wil de toegang tot de sociale zekerheid voor vreemdelingen beperken. Wij vinden het niet eerlijk dat mensen door foute prikkels te snel in een uitkering belanden en daarmee worden veroordeeld tot het leven in een vaak langdurige achterstandsituatie. Bovendien staan de bijdragen aan de opbouw van onze sociale zekerheid vaak niet in verhouding tot de aanspraken. De VVD wil WW-uitkeringen baseren op daadwerkelijk betaalde premies. De eerste tien jaar na aankomst in Nederland wordt geen recht op bijstand verleend. Wordt daarop toch een beroep gedaan, dan wordt de verblijfsvergunning ingetrokken. Migranten die de Nederlandse taal niet goed beheersen hebben wat de VVD betreft geen recht op bijstand.

De termijn voor het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning wordt opgerekt naar tien jaar. Dat voorkomt onder meer de zogenaamde repeteerhuwelijken waarbij oneigenlijke huwelijken worden ingezet om een verblijfsvergunning te krijgen. Inkoop van AOW geschiedt op basis van een reële kostprijs. De export van kinderbijslag buiten de EU wordt gestopt. Jongeren onder de 27 jaar kunnen geen aanspraak meer maken op bijstand. Deze maatregelen voorkomen oneerlijke aanspraak op onze sociale voorzieningen en bieden een goed uitgangspunt om te integreren door middel van arbeidsparticipatie. Iedereen die van de bijstand leeft is ten minste de Nederlandse taal machtig, op straffe van een korting op de uitkering.

Taalachterstanden

Hoogwaardig en toegankelijk onderwijs is een belangrijke voorwaarde voor succesvolle integratie. Het creëert eerlijke kansen, ook op latere leeftijd. Al op het consultatiebureau wordt daarom via een verplichte taaltoets geconstateerd of een kind een taalachterstand heeft. Is dat het geval, dan kunnen ouders worden verplicht hun kinderen via voorschoolse educatie bij te laten spijkeren. Hiermee wil de VVD voorkomen dat kinderen die voor het eerst naar de basisschool gaan onvoldoende Nederlands spreken en zo een blijvende achterstand oplopen.

Op de basisscholen wil de VVD het onderwijs zodanig intensiveren en toesnijden op de doelgroep (kinderen met weinig taalvaardigheid, tekortschietende opvoeding, weinig discipline) dat aan het eind geen achterstand meer bestaat. De ouders moeten bij het onderwijs een grote en actieve rol spelen. Werken zij niet optimaal mee, dan kan de kinderbijslag worden gekort of komen te vervallen.

Zoals hierboven genoemd wordt in het vroegste stadium, dus bij de consultatiebureaus, het risico op achterstand voor kinderen vastgesteld. Naast het al genoemde voorschoolse onderwijs moet ook de ouders duidelijk worden gemaakt wat van hen wordt verwacht (Nederlands spreken, werken, opvoeden, actief betrokken zijn bij het onderwijs) en hoe zij geholpen kunnen worden (opvoedingsondersteuning, bemiddeling naar werk). Een aanwijzing als risicogezin gebeurt in geval van aantoonbare problemen bij de ouders (onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal, werkloosheid, niet volgen van inburgeringscursus, huiselijk geweld, criminaliteit) of problemen die later op school of op straat bij de kinderen blijken. Op dit moment werken hulpverleners in een probleemgezin langs elkaar heen. Het resultaat is dat deze gezinnen niet goed worden begeleid. Per risicogezin wordt daarom slechts één begeleider met doorzettingsmacht aangesteld die verantwoordelijk wordt voor het geheel van het overheidsoptreden richting het gezin en de individuele gezinsleden.

Criminaliteitsbestrijding

Naast arbeidsparticipatie en onderwijs draagt ook het tegengaan van criminaliteit bij aan een goede integratie. Allochtonen die het goed doen krijgen vaak onterecht de rekening gepresenteerd voor het

wangedrag van anderen. De VVD accepteert niet dat de goeden lijden onder de kwaden. Dat probleem moet daarom worden aangepakt bij de bron. Overlast en crimineel gedrag moet snel en keihard worden aangepakt. Bij aanhouding worden jongeren direct voorgeleid en berecht, en niet eerder vrijgelaten dan nadat zij hun straf hebben ondergaan (lik-op-stuk). Goederen waarvan de financiering niet kan worden aangetoond worden in beslag genomen. In buurten en wijken wordt consequent toezicht gehouden en gehandhaafd. Het ontbreekt er te vaak aan duidelijkheid welk gedrag kan, en welk gedrag niet. Gedoogbeleid tast de vanzelfsprekendheid van (straf-)rechtshandhaving aan en creëert voor burgers de mogelijkheid er eigen normen op na te houden. In de strijd tegen criminaliteit en overlastgevend gedrag dient de overheid de vastgestelde wet- en regelgeving strikt te handhaven. Dat betekent dat iedere overtreding wordt gevolgd door een sanctie.

Religie

Voor veel mensen biedt religie inspiratie en troost. De VVD staat respectvol, maar neutraal ten opzichte van religies. Het subsidiëren van religieuze activiteiten, interreligieuze dialogen, moskeen, kerken of geloofsgemeenschappen is geen taak van de overheid. Deze neutrale houding is in het belang van religies zélf. Daarmee wordt voorkomen dat de overheid partij wordt in een concurrentie tussen religies, de ene religie wordt voorgetrokken boven de andere of wordt achtergesteld. Juist deze neutraliteit garandeert ieders vrijheid in ons land om te geloven wat hij wil. Of om van zijn geloof af te vallen. De VVD bemoeit zich in beginsel niet met religie, maar accepteert niet dat onder de vlag van religie inbreuk wordt gemaakt op onze kernwaarden, onze democratische rechtsorde en de daarbij behorende instituties en wetten. Shariarechtspraak is fundamenteel in strijd met onze rechtsstaat en voor de VVD onacceptabel. Kernwaarden van onze samenleving zoals de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen, hetero- en homoseksuelen, gelovigen en ongelovigen zijn juist door liberalen hard bevochten en voor de VVD ononderhandelbaar. De overheid mag geen instrument zijn van een religie om de vrijheid en gelijkwaardigheid van individuele burgers te beknotten. De VVD accepteert daarom niet dat de overheid toegeeft aan druk vanuit orthodox-islamitische kring om vrouwen en mannen, jongens en meisjes gescheiden te houden of apart te behandelen in publieke ruimten zoals bijvoorbeeld het openbaar vervoer, zwembaden of ziekenhuizen. De VVD komt op voor de rechten van vrouwen en homoseksuelen in de verdrukking. Cultureel bepaald geweld zoals genitale verminking, eerwraak, ontvoering of achterlating wordt opgespoord, zwaar bestraft en kan leiden tot het verlies van de verblijfsvergunning. Voor kindermishandeling en genitale verminking wordt een verplichte melding ingevoerd. Salafistische moskeeën die integratie actief tegenwerken passen niet in de Nederlandse samenleving.

De VVD accepteert niet langer dat slecht presterende scholen open blijven die niet aan de kwaliteitseisen voldoen. Die scholen moeten veel sneller worden gesloten. De VVD maakt zich in het bijzonder zorgen over sommige islamitische scholen die de integratie van moslims tegenwerken. Het recht van een kind op goed onderwijs en een eerlijke kans om later volwaardig in onze samenleving mee te draaien weegt voor de VVD zwaarder dan het recht van ouders om hun kind naar slechte of anti-integratieve scholen te sturen. De procedure om slecht presterende scholen te sluiten wordt versneld.

4.4 Immigratie

De VVD wil een eerlijk en restrictief vreemdelingenbeleid. De VVD ziet kansen voor hoogopgeleide kennismigranten om ons land en onze economie te versterken. De ongecontroleerde toestroom van kansarme en laagopgeleide migranten leidde echter tot grote problemen in de wijken, op scholen, op de arbeidsmarkt en met de criminaliteit. De aanhoudende toestroom van kansarme migranten werkt het oplossen van integratieproblemen tegen en moet daarom worden gestopt. Dankzij de VVD zijn vanaf 2002 belangrijke stappen genomen om het asiel- en immigratiebeleid streng, rechtvaardig en consequent toe te passen. Dit beleid wil de VVD voorzetten.

Zolang sociaaleconomische karakteristieken van immigranten overeenkomen met die van niet-westerse migranten, blijft immigratie een belastende factor voor de samenleving en de overheidsfinanciën. De VVD wil daarom met een samenhangend pakket maatregelen kansarme immigranten weren en hoogopgeleide kennismigranten aantrekken. Huwelijksimmigranten worden alleen toegelaten wanneer zij naar Nederlandse maatstaven voldoende zijn opgeleid, de Nederlandse taal in woord en geschrift beheersen en aan kunnen tonen voldoende kennis te hebben van en positief te staan tegenover de Nederlandse samenleving. Er wordt geen verblijfsvergunning toegekend indien de partner jonger is dan

24 jaar, als de partner een neef of nicht is van de aanvrager en de aanvrager over een inkomen beschikt van minder dan 120% van het minimumloon. Gezinshereniging wordt bovendien beperkt tot de partner en tot kinderen niet ouder dan 16 jaar. Een verblijfsvergunning asiel krijgt de aanvrager alleen als hij te goeder trouw is. Van de aanvrager wordt verwacht dat hij juiste en volledige informatie verstrekt en beschikt over de juiste reis- of identiteitsdocumenten. De VVD wil een einde aan het categoriale beschermingsbeleid op grond waarvan personen die tot bepaalde groepen behoren of uit bepaalde landen of regio's afkomstig zijn zich verzekerd weten van een verblijfsvergunning asiel. Buitenlandse imams worden niet langer toegelaten.

Voor kennismigranten moeten de procedures worden versoepeld. Het aantrekkelijker maken van Nederland voor kenniswerkers en talent versterkt onze economie. Bedrijven en kennisinstellingen krijgen met een minimum aan bureaucratie te maken om (top-)talent naar Nederland te halen. Vergunningen voor deze kennismigranten moeten sneller worden toegekend.

De VVD wil het stapelen van asielaanvragen stoppen. Stapeling van procedures leidt tot onzekerheid, en trekt een zware wissel op asielvoorzieningen en de rechtelijke macht. De VVD streeft naar maximaal één aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel of regulier. Na afwijzing van de aanvraag is éénmaal een beroepsmogelijkheid, waarna de aanvrager bij een negatieve uitslag terugkeert naar het land van herkomst. De VVD wil bovendien een einde maken aan de mogelijkheid tot 'loketshoppen'. Vraagt iemand een verblijfsvergunning asiel aan, dan kan niet tegelijkertijd of na afwijzing een verblijfsvergunning regulier worden aangevraagd. Komt iemand op een visum Nederland binnen, dan dient hij na verloop van de visumtermijn Nederland onverwijld te verlaten. Een Machtiging voor Voorlopig Verblijf (MVV) kan voortaan uitsluitend nog vanuit het buitenland worden ingediend. Verblijfsvergunningen worden geweigerd tijdens of na voorafgaand illegaal verblijf in Nederland. Medicalisering van de asielprocedure wordt tegengegaan.

Illegaliteit

Een groot aantal personen verblijft illegaal in ons land. Illegaliteit leidt vaak tot uitbuiting, criminaliteit en prostitutie en moet keihard worden bestreden. De VVD wil illegaliteit, en het in staat stellen tot illegaal verblijf, strafbaar stellen en een actief opsporings- en uitzettingsbeleid waarbij de prioriteit moet liggen bij illegale, criminele vreemdelingen. Gemeenten dienen de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers en/of illegalen, in welke vorm dan ook te beëindigen. Zolang gemeenten opvang blijven bieden is er geen prikkel om Nederland daadwerkelijk te verlaten, maar juist wél om zo lang mogelijk te blijven in de hoop alsnog een verblijfsvergunning te verkrijgen. Ook het uitzettingsbeleid voor criminele vreemdelingen moet worden aangescherpt. Nu wordt minder dan één procent van alle criminele vreemdelingen ongewenst verklaard en het land uitgezet. De VVD wil dat elke veroordeling binnen de eerste drie jaar van het verblijf in Nederland kan leiden tot ongewenst verklaring en uitzetting.

Europese afspraken en (onderdelen van) internationale verdragen moeten het restrictieve Nederlandse beleid ondersteunen, niet tegenwerken. Onnodige of verouderde afspraken of regels moeten daarom worden herzien. De VVD wil dat de Dublin-afspraken consequent worden nageleefd, generaal pardonnen worden uitgebannen en de buitengrenzen effectief worden bewaakt. Sinds 1997 zijn in Europese landen minstens drie miljoen vluchtelingen en illegalen gelegaliseerd door middel van een generaal pardon. Zolang aan deze aanhoudende praktijk geen einde wordt gemaakt is een Europees asielbeleid ongeloofwaardig. Nederland kan momenteel internationaalrechtelijk bovendien geen inburgeringeisen aan EU-migranten stellen. De zogenaamde 'België-route' is alleen te dicht door internationale regels aan te passen. Voor zover internationale regels in de weg staan aan voorstellen voor een eerlijk maar restrictief vreemdelingen- en asielbeleid moeten die regels worden aangescherpt of gewijzigd, of waar mogelijk een 'opt-out' worden bedongen. De VVD wil zich daarvoor tot het uiterste inspannen. Opvang van vluchtelingen dient, met behulp van de UNHCR, plaats te vinden in de regio. Als die regionale opvangmogelijkheden er niet zijn, kan asiel in de EU worden aangevraagd. Iedereen die asiel wil vragen in de EU, heeft de mogelijkheid en de verplichting dat onmiddellijk bij binnenkomst te doen. Dat gebeurt dus aan de zeegrenzen (vooral in Zuid-Europa), aan de landgrenzen (vooral in Oost-Europa) en op alle luchthavens met internationale vluchten. De facto neemt Nederland dus nog alleen asielverzoeken op Schiphol in behandeling. Zij die toch elders in de EU asiel vragen, worden terugverwezen naar de plaats waar ze de EU binnenkwamen. De VVD wil tot slot geen laaggeschoolde arbeidskrachten van buiten de EU toelaten, ook niet op tijdelijke basis.

4.5 Buitenlandse zaken

Onze welvaart hangt voor het grootste gedeelte af van het buitenland. Wereldwijde groei van vrijheid en democratie stimuleert de economische groei. De VVD wil dat Nederland een krachtig en zelfbewust buitenlandbeleid voert dat welvaart en vrede en veiligheid vergroot. Dat doet ons land met financiële, economische, diplomatieke of militaire middelen. De Nederlandse regering verzet zich tegen tariefmuren, staatssteun en andere vormen van marktafsluiting. Nederland hecht er bovendien aan gastland te zijn van instellingen die vrede, mensenrechten en democratie bevorderen.

De VVD vindt dat de twee hoofddoelstellingen van het buitenlands beleid 'vrede en veiligheid' en 'bevordering welvaart' moeten zijn, daarmee is het Nederlandse belang gediend. De rest van het beleid is hieraan ondergeschikt. Buitenlandse Zaken richt zich daarom nadrukkelijk op het waarborgen van vrijhandel, energiezekerheid, internationale veiligheid en terrorismebestrijding. De minister van Buitenlandse Zaken wordt volledig verantwoordelijk voor ontwikkelings samenwerking en neemt bovendien de portefeuille handelspolitiek op zich.

Meer dan ooit is bevordering van de internationale rechtsorde en de bescherming van mensenrechten nodig. Veiligheid en welvaartsbevordering vergen onze niet aflatende aandacht, ook buiten Nederland. Internationaal terrorisme trekt zich steeds minder aan van traditionele landsgrenzen en internationale handel evenmin.

De kracht van de internationale diplomatie wordt bepaald door de mate van samenwerking en eensgezind optreden van landen en het inspelen op nieuwe machtsverhoudingen. Het aantal ambassades en consulaten dat Nederland wereldwijd in standhoudt is onnodig groot geworden voor deze tijd. Door met bevriende staten samen te werken kan een selectievere landenkeuze worden gemaakt voor onze diplomatieke vertegenwoordiging. De VVD staat een aanzienlijke reductie van het postennetwerk voor. Bij deze herverdeling zal de nadruk liggen op het samenvoegen van ambassades binnen de Europese Unie.

De NAVO blijft de hoeksteen van de buitenlandse veiligheidspolitiek. In dit beleid dient de band met de Verenigde Staten stevig verankerd te blijven. De NAVO en de EU vullen elkaar effectief aan op politiek, militair en diplomatiek terrein. De VVD wil dat Europa zich met de VS - waar mogelijk - eensgezind opstelt om binnen de VN en de NAVO een bijdrage te leveren aan het realiseren van het veiligheidsbeleid.

4.6 Europa

De Europese Unie (EU) is het resultaat van een integratieproces dat vrijhandel, vrede en veiligheid bevordert en daarmee de welvaart voor Nederland. De VVD staat voor een Europese Unie waar je iets voor terugkrijgt. Het gaat de VVD er niet om Europa zo klein mogelijk te maken, wel zo goed mogelijk. Dat kan alleen als Europa geloofwaardig optreedt. Europa moet zich daarom concentreren op haar kerntaken; alles dat Europeanen en Nederlanders vrijer, welvarender en veiliger maakt. De EU levert Nederland het meeste op wanneer zij zich concentreert op de gemeenschappelijke markt en op reële grensoverschrijdende problemen en kansen.

De interne markt en vrijemarkteconomie vormen in Europa de beste kans op economisch herstel. De VVD wil daarom dat de concurrentieregels en afspraken van het Stabiliteits- en Groeipact gehandhaafd worden zodat Nederland welvarender wordt. Bovendien moet de liberalisering van post-, telecom-, spoor- en energiemarkten worden doorgezet, op uitdrukkelijke voorwaarde dat dit op Europees niveau effectief is geregeld en duidelijke afspraken zijn gemaakt over marktmeesters. Een Europese marktmeester op de financiële markten ziet toe op het grensoverschrijdende financiële verkeer. Ook moet het Europees mededingingsrecht onverkort worden toegepast. Eerlijke concurrentie is volgens de VVD het enige instrument om als marktmeester een eerlijk vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal te waarborgen. Dit betekent uiterst stringent omgaan met staatssteun en prijsafspraken tussen kartels hard aanpakken. De VVD pleit voor een strenger Europees financieel toezicht dan nu wordt voorgesteld. Zoals de Europese Commissie waakt over het grensoverschrijdende mededingingsbeleid, zo

moet een Europese onafhankelijke financiële toezichthouder gaan waken over het grensoverschrijdende financiële systeem. De euro heeft als stabiele munt de Nederlandse economie behoed voor devaluatie en bankroet. Daarom wil de VVD dat de economische criteria voor toetreding tot de Eurozone onverkort worden toegepast zodat de euro de sterkste munt ter wereld is.

Europa neemt ingrijpende besluiten waar iedereen dagelijks mee te maken heeft. De VVD wil zeker weten of Europese regelgeving noodzakelijk is of dat landen het beter zelf kunnen afhandelen. Het is daarom van groot belang dat nut en noodzaak van nieuwe Europese regelgeving scherp tegen het licht wordt gehouden. De VVD wil dat de Tweede en Eerste Kamer kritischer kijken naar Europees beleid. De adviserende afdeling van de Raad van State toetst Europese voorstellen tijdig op subsidiariteit en proportionaliteit.

De VVD wil in EU-verband bindende afspraken maken voor versterkte coördinatie van het economisch beleid opdat de stabiliteit van de euro gewaarborgd blijft. Dit betekent dat alle lidstaten zich vastleggen op duidelijke doelstellingen per lidstaat om hun arbeids- en pensioenstelsels te hervormen en toekomstbestendig te maken. De VVD pleit voor meer investeringen in onderzoek, innovatie en infrastructuur (zoals een EU-breed ultrasnel glasvezelnetwerk, snellere grensoverschrijdende transportverbindingen) ter versterking van de Nederlandse concurrentiepositie op de wereldmarkt.

Met het Verdrag van Lissabon is aan het institutioneel gesleutel een einde gekomen. Dit geldt ook voor de uitbreiding van de Unie. Het is nu tijd om de EU te consolideren voordat zij in staat is nieuwe leden op te nemen. Daarom worden tot 2015 geen nieuwe kandidaat-lidstaten aangewezen. Turkije treedt niet toe zolang het niet voor 100% aan de EU-toetredingsvoorwaarden (Kopenhagencriteria) voldoet en alle lidstaten van de Unie zich voor toetreding hebben uitgesproken. Bovendien moeten de toetredingsonderhandelingen worden stopgezet zolang Turkije door het Ankara-protocol niet te ratificeren weigert Cyprus te erkennen.

De Europese begroting moet volgens de VVD kritisch worden gezien. De uitgaven moeten drastisch worden teruggebracht tot ver onder 1% van het bruto nationaal product om de EU efficiënter, moderner en effectiever te maken. De VVD vindt dat de Nederlandse bijdrage aan de Europese Unie meer in pas moet gaan lopen met die van landen als Duitsland, Denemarken, Zweden en Finland. Indien lidstaten hun EU-uitgaven niet kunnen verantwoorden, worden zij gekort op hun inkomsten uit EU-fondsen. Meer strategische nadruk moet worden gelegd op energie, migratie, infrastructuur, onderzoek en ontwikkeling, criminaliteit- en terrorismebestrijding. De VVD wil echter dat de Nederlandse regering Europese richtlijnen soepeler toepast en niet strikter implementeert dan wordt voorgeschreven. De VVD vindt bovendien dat Europese regeldruk verminderd moet worden, vooral wat betreft het natuur- en milieubeleid. Dat is ook mogelijk door Europese regelgeving minder streng en zo soepel mogelijk te vertalen naar Nederlandse.

4.7 Defensie

De VVD heeft diep respect voor alle Nederlandse uitgezonden militairen en alle veteranen. In vaak moeilijke omstandigheden dragen of droegen zij bij aan het brengen van vrede en veiligheid.

De internationale veiligheidssituatie is de laatste decennia instabieler geworden en verandert in hoog tempo. Veiligheid is geen vanzelfsprekendheid, zeker niet internationaal. Zoals de politie de maatschappelijke orde en geweldsbeheersing in ons land beheerst, is er een internationale op veiligheid gerichte organisatie nodig. In VN, EU, NAVO of wisselend bondgenootschappelijk verband wordt daarom onze krijgsmacht ingezet om op te treden tegen grootschalige schending van de mensenrechten of ernstige aantastingen van de internationale rechtsorde. Nederland heeft een actieve buitenlandpolitiek waar veiligheid een essentieel onderdeel van uitmaakt en waaraan de Nederlandse krijgsmacht bijdraagt.

Ons land beschikt over een moderne, goed opgeleide en goed uitgeruste krijgsmacht, die in internationaal verband veel waardering oogst. Nederland mag er trots op zijn dat jarenlange bezuinigingen zijn aangegrepen om de krijgsmacht om te vormen tot een volledig inzetbare, goed opgeleide, expeditieaire krijgsmacht onder één commando. Onze krijgsmacht heeft als gevolg hiervan op het hoogste niveau kunnen meedoen in verschillende vredesoperaties. De huidige deelname aan de vele vredesondersteunende operaties wordt echter gedeeltelijk betaald door verkoop van de eigen inboedel en kan niet structureel worden gefinancierd.

Versleten of opgeofferd materieel kan bovendien maar voor een deel uit de Defensiebegroting worden gecompenseerd en het kost de krijgsmacht grote moeite om voldoende te blijven investeren in haar materieel en personeel. Wapensystemen zijn bovendien niet inzetbaar door tekorten aan reservedelen en schietoefeningen kunnen niet doorgaan door tekorten aan munitie. Er is onvoldoende geld uitgetrokken voor het personeel. De VVD wil daarom de dalende lijn van de Defensiebegroting een halt toeroepen en draait de voorgenomen bezuinigingen op de krijgsmacht terug.

De missie in Uruzgan heeft een enorm beslag gelegd op Defensiematerieel en -personeel. De krijgsmacht moet daarom de middelen behouden die nodig zijn om weer op kracht te komen. Om dat te garanderen moet het Defensiebudget in de toekomst worden opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel financiert de staande defensieorganisatie exclusief de operationele inzet. Hierin zijn tevens de noodzakelijke investeringen opgenomen die nodig zijn om de defensieorganisatie ook in de toekomst relevant te houden. Het andere deel draagt zorg voor de operationele inzet. Dit deel van het budget wordt uit het HGIS-budget (Homogene Groep Internationale Samenwerking) gefinancierd en is afhankelijk van de aard en het aantal operaties waaraan wordt deelgenomen. HGIS zal onder andere oorlogsverliezen, transport financieren, maar ook de door militairen te verrichten activiteiten in het civiele domein te betalen die noodzakelijk zijn om een bestendige vrede te creëren. In de toekomst wil de VVD dat onze krijgsmacht een evenredige bijdrage blijft leveren aan vredesondersteunende operaties.

Ook op het eigen grondgebied heeft Defensie een veelheid aan taken. De krijgsmacht dient zich in Nederland verder te ontwikkelen tot een volwaardige veiligheidspartner in Nederland door een nationale inzet van hoogwaardige defensiecapaciteiten bij de beveiliging van havens en de bescherming van het luchtruim. De Nederlandse krijgsmacht zal zich daarenboven in toenemende mate moeten toeleggen op het verlenen van bijstand aan de Nederlandse handelsbelangen overzee en het bestrijden van piraterij. Met het kopen van hoogwaardig materieel moet Defensie bovendien positief bijdragen aan het Nederlandse industriële klimaat.

Het is in het Nederlands belang om bij voorkeur deel te nemen aan internationale operaties die worden uitgevoerd door of onder leiding staan van de NAVO, zo mogelijk gemandateerd door de Veiligheidsraad. Binnen de NAVO zal de financiering van de missies echter moeten veranderen. Er zal meer sprake moeten zijn van 'common funding' en 'burden sharing', in plaats van de financiële last van missies bij afzonderlijke landen neer te leggen. Dat komt ten goede aan de solidariteit binnen het Trans-Atlantische bondgenootschap en betekent een stimulans voor de Defensiebegroting. De EU en de NAVO moeten waar mogelijk kunnen samenwerken.

De VVD staat pal voor alle veteranen. Veteranenzorg vormt een blijvend en groot aandachtspunt van de krijgsmacht. Defensie draagt een grote verantwoordelijkheid voor het uitgezonden personeel, zowel in de voorbereiding op een uitzending, in de ondersteuning tijdens de uitzending en de nazorg naderhand. De VVD houdt vast aan het defilé in Wageningen zolang veteranen kenbaar maken daaraan behoefte te hebben. De VVD wil stimuleren dat op nationale veteranendag een witte anjer wordt gedragen waarin het respect en de waardering voor onze veteranen tot uitdrukking komt. De VVD juicht het toe dat militairen en veteranen op een herkenbare manier in het openbaar verschijnen. Om de brede zorgplicht van de overheid tegenover veteranen vast te leggen, komt er een Veteranenwet.

4.8 Ontwikkelingssamenwerking

De VVD heeft ook internationaal het hart op de goede plaats. Nederland is een welvarend land dat internationaal zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Naast een krijgsmacht en de diplomatieke dienst, draagt ons ontwikkelingssamenwerkingbeleid bij aan de veiligheid, zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van mensen en landen in nood. Deze steun mag echter niet meer kwaad dan goed doen, wat helaas te vaak het geval is geweest.

Een te groot deel van de huidige ontwikkelingshulp komt terecht bij corrupte regeringen en draagt niet bij tot een feitelijke verbetering van de economische, sociale of humanitaire situatie. Ook werkt ontwikkelingshulp in zijn huidige vorm hulpverslaving en machtsbestending in de hand. De VVD wil

daarom steun stopzetten voor dubieuze regimes. Het budget voor ontwikkelingssamenwerking kan dan ook met minder geld toe. De VVD wil de omvang van het ontwikkelingsbudget halveren, dat daardoor beter aansluit bij het Europese gemiddelde.

Ondanks een toenemende stroom verontrustende wetenschappelijke studies en publicaties lijkt het debat over een effectieve besteding van ontwikkelingsgelden in het parlement muurvast te zitten. De VVD wil daarom het Nederlandse ontwikkelingssamenwerkingbeleid jaarlijks onderwerpen aan een evaluatie. Vooruitlopend daarop wil de VVD een parlementaire enquête starten naar de effectiviteit van de Nederlandse hulpelden.

Door economische groei hebben vele miljoenen mensen hun leefsituatie en die van hun medemensen kunnen verbeteren. Economische groei creëert bovendien een middenklasse die ontwikkelingslanden van binnenuit kan democratiseren. Bevordering van economische groei in de private sector zal uiteindelijk de hulpbehoevenden meer helpen dan sociale programma's. Daarom wil de VVD dat de budgetten voor goed bestuur en democratisering goeddeels worden ingezet voor private sectorontwikkeling in ontwikkelingslanden. Ook wil de VVD geen ontwikkelingshulp meer in de vorm van betalingsbalanssteun geven. Daar bovenop draait de VVD de extra uitgaven voor duurzame energieprojecten in ontwikkelingslanden terug; dit kan uit het reguliere budget voor OS worden gefinancierd.

Nederland zet zijn expertise in om financiële systemen in ontwikkelingslanden te ontwikkelen. Zo kunnen ontwikkelingslanden door middel van belastingheffing eigen beleid financieren, wat afhankelijkheid van hulpelden voorkomt en democratie in de hand werkt. Ook helpt Nederland met het opzetten en bijhouden van kadasters, zodat eigendommen in de officiële economie kunnen worden opgenomen en ingezet voor bedrijvigheid en economische groei.

De VVD heeft vertrouwen in individuele mensen en bedrijven die aan ontwikkelingshulp willen doen. Er wordt gefaciliteerd om meer investeringen in ontwikkelingslanden te doen die zich terug moeten betalen, zoals het microkrediet. Ontwikkelingsamenwerking is echter geen taak van gemeenten. Het ontbreekt hen aan expertise en toezicht op de effectiviteit van de hulpelden waardoor de hulpinspanning te vaak weggegooid geld is.

Colofon

VVD Algemeen Secretariaat

Laan Copes van Cattenburch 52
Postbus 30836
2500 GV Den Haag

T 070 – 361 30 36

F 070 – 360 82 76

E verkiezingsprogramma@vvd.nl

